

ОБЛАСТ ЯМБОЛ

**ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ
НА
ОБЛАСТ ЯМБОЛ
2014-2020**

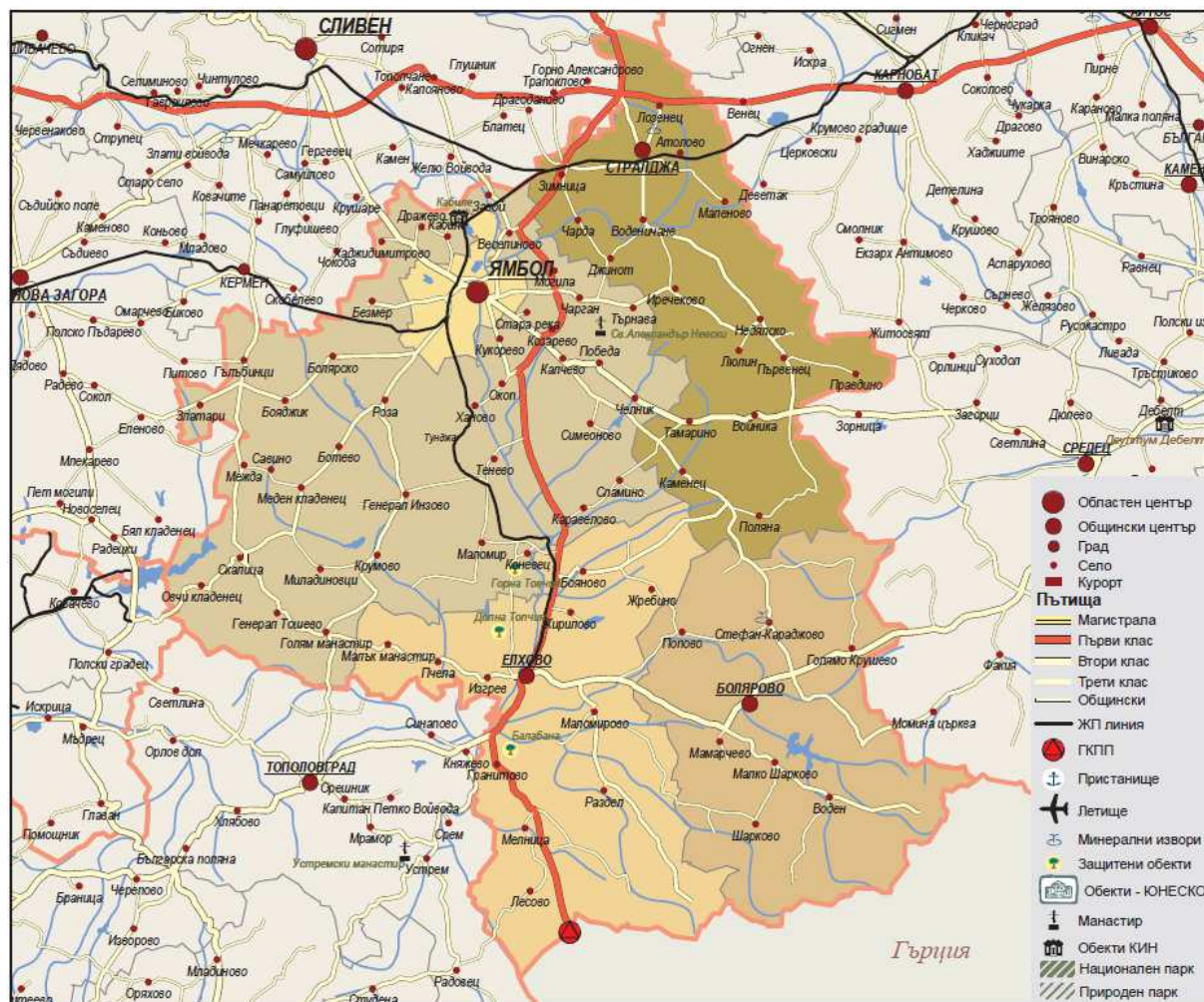
ЮНИ, 2013 г.

**ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ
НА ОБЛАСТ ЯМБОЛ
2014-2020**

Съдържание

<i>Увод</i>	<i>5</i>
<i>1. Анализ на икономическото и социалното състояние.....</i>	<i>9</i>
<i>2. Цели и приоритети за развитие на област Ямбол за периода 2014-2020 г.</i>	<i>34</i>
<i>3. Обща оценка на необходимите ресурси за постигане целите на стратегията</i>	<i>54</i>
<i>4. Териториален обхват на районите за целенасочена подкрепа.....</i>	<i>56</i>
<i>5. Критерии за оценка на изпълнението на стратегията</i>	<i>60</i>
<i>6. Стратегически насоки за разработване на целите и приоритетите на общинските планове за развитие.....</i>	<i>62</i>
<i>7. Описание на необходимите действия за прилагане принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност</i>	<i>67</i>
<i>8. ПРИЛОЖЕНИЕ</i>	<i>70</i>

ОБЛАСТ ЯМБОЛ

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

БВП – брутен вътрешен продукт

БДС – брутна добавена стойност

ВЕИ – възобновяеми енергийни източници

ГКПП – Граничен контролно-пропускателен пункт

ЕС – Европейски съюз

ЗРР – Закон за регионалното развитие

ЦСРИ - Център за социална рехабилитация и интеграция

ИКТ – информационни и комуникационни технологии

МСП – малки и средни предприятия

НПО – неправителствени организации

НСИ – Национален статистически институт

НСРР – Национална стратегия за регионално развитие

ОБ – Общински бюджет

ООС – опазване на околната среда

ОП – оперативни програми (съфинансирани от фондовете на ЕС 2007-2013 г.)

ОПР – Общински план за развитие

ОПРР – Оперативна програма регионално развитие

ОПРЧР – Оперативна програма за развитие на човешките ресурси

ОСР – Областна стратегия за развитие

ПЧП – публично-частно партньорство

РПР – Регионален план за развитие

(С)ПСОВ – (Селищна) пречиствателна станция за отпадъчни води

ЮИР – Югоизточен район

AGTC - Европейско споразумение за международни комбинирани превози

NUTS – класификация на териториалните единици за статистически цели в ЕС/ по Евростат/

SWOT анализ – Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите

Увод

Областната стратегия за развитие (ОСР) на област Ямбол е основният планов документ, който определя стратегическата рамка за устойчиво социално, икономическо и инфраструктурно развитие на областта през периода 2014-2020 г. Стратегията представлява средносрочен инструмент за формиране на интегрирана политика за регионално и местно развитие в съответствие с общата политика за развитие и сближаване на регионите в Европейския съюз, както и с националните, регионалните и местните приоритети през съответния период.

Този документ се основава на експертен анализ на наличните данни и информация, свързани със състоянието и тенденциите в развитието на област Ямбол през периода до 2012 г. и на оценка на потенциала и възможностите за развитие на областта. Формулираната стратегия за устойчиво интегрирано развитие обхваща средносрочни до дългосрочни цели, приоритети и мерки за реализация с участието на широк кръг от икономически и социални партньори, гражданското общество и при водещата роля на териториалния орган на изпълнителната власт, подпомаган от областната администрация. Разработването на областната стратегия за развитие е резултат от експертни и обществени дискусии, консултации, мнения и оценки, насочени към подобряване качеството на документа и постигане на стратегическо съответствие, въздействие и приложимост. Очаква се с изпълнението на регионалната стратегия на област Ямбол към края на периода на нейното действие да бъдат решени ключови въпроси на икономическото и социалното развитие на областта и да се постигне съществен напредък в процеса на доближаване до нивата и стандартите на развитие на регионите в ЕС.

Структурата и съдържанието на стратегията покриват изцяло изискванията, определени със Закона за регионалното развитие (ЗРР) и подзаконовата нормативна уредба, като са отчетени и преодоляни редица слабости, допуснати в стратегическото планиране и изпълнението на Стратегията за развитие на Ямболска област през предходния планов период, като например фрагментарното разработване на стратегическата част на документа, липсата на вътрешна съгласуваност и обвързаност с плана и стратегиите за регионално развитие на по-високите териториални нива - регионално ниво 2, национално ниво и ниво ЕС; използването на ясни и измерими критерии за наблюдение и оценка на изпълнението; недостатъчност на мерките за

осигуряване на информация и публичност на стратегията в процеса на нейното изпълнение и др.

Областната стратегия за развитие на област Ямбол 2014-2020 г. е един от териториалните елементи на изградената цялостна система за стратегическо планиране на регионалното и местното развитие в България и отразява специфичния контекст на актуалното социално-икономическо състояние и приоритетите за развитие на областта в съответствие с новата стратегическа ориентация на кохезионната и регионалната политика в Европейския съюз, както и с националните цели и приоритети за регионално развитие с хоризонт 2020 г. Стратегията е съобразена с очакваното развитие на нормативната и институционалната среда за нейното прилагане, наблюдение и оценка през следващия планов и порграмен период.

Ключовите насоки, които бяха спазвани при разработването на областната стратегия за развитие, обхващат следните по-важни моменти:

- съобразяване с новите тематични цели и инвестиционни приоритети, както и с финансовата рамка на политиката за сближаване в ЕС през периода 2014-2020 г. и с процеса на разработване на бъдещите оперативни програми за България в рамките на тази политика;
- постигане на съответствие и взаимодействие с Регионалния план за развитие на Югоизточния район за периода 2014-2020 г. и Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г.;
- формулиране на цели и приоритети, съответстващи на потенциала и перспективите за развитие на областта, с ясни териториални измерения и въздействие;
- очертаване на стратегически насоки за разработване и изпълнение на местните стратегии за развитие, които ще залегнат в общинските планове за развитие до 2020 г.;
- ефективна координация и съгласуваност със секторните цели и приоритети за развитие на областта;
- създаване на работещ механизъм и условия за ефективно и ефикасно изпълнение на стратегията за развитието на областта съгласно нормативните изисквания и утвърдени стандарти;

- систематично наблюдение и оценка на постигнатите резултати и въздействие върху регионалното развитие, основани на система от критерии и използване на данни и информация от надеждни източници;
- разширяване и подобряване на териториалното сътрудничество за развитие на област Ямбол чрез активно участие в програми и проекти с трансграничен, междурегионален и транснационален характер;
- прилагане на принципа за партньорство и включване на всички заинтересовани страни и партньори в процеса на планиране, изпълнение, наблюдение и оценка на регионалното развитие, като се осигурява публичност, прозрачност и достъп до информация на всички етапи от реализацията на стратегията;
- развитие на административния капацитет за стратегическо планиране и прогнозиране на регионалното и местното развитие, както и за промотиране и управление на проекти, като се усвояват иновативни практики за междуинституционална координация на политики и прилагане на методи и инструменти за публично-частно партньорство;
- прилагане на външни и вътрешни финансови механизми и стимули за насърчаване на балансираното и устойчивото развитие на областта и за концентрация на ресурсите в най-необлагодетелстваните територии и сектори.

Областната стратегия за развитие отчита и включва по подходящ начин и хоризонталните аспекти на регионалната политика – опазване и подобряване на околната среда, създаване на равни възможности и условия за социално включване.

Стратегията е разработена и ще се изпълнява във взаимодействие и съгласувано с предвижданията на действащите устройствени планове и перспективите за пространствено развитие за територията на област Ямбол. В това отношение се отчитат последните промени в Закона за устройство на територията (ЗУТ към края на 2012 г.), които изискват изготвяне на регионална схема и на общински концепции за пространствено развитие, свързани с определяне на перспективите за развитие на мрежата от населени места и градски центрове, селските райони и връзката град-регион, както и проблемите на териториите с периферен характер и затруднен достъп в границите на областта.

Решаващо значение за осигуряване на необходимите условия и практическо изпълнение на целите на областната стратегия за развитие ще има ефективното взаимодействие между регионалната и местната власт, съответно между администрацията на област Ямбол и общинските администрации, както и взаимодействието между партньорите в рамките на Областния съвет за развитие и Регионалния съвет за развитие в Югоизточния район.

1. Анализ на икономическото и социалното състояние

▪ *Обща характеристика/профил на областта;*

Област Ямбол е част от Югоизточния район от ниво 2 съгласно регионалната класификация за България. Областта граничи на запад с област Хасково и област Стара Загора, на юг с Република Турция, на изток с област Бургас и на север с област Сливен. През територията на областта преминава една от най-големите реки в страната - Тунджа. Основната част от територията на област Ямбол е заета от Среднотунджанското поречие.

Площта на територията на областта е 3 355 кв. км, като 77% от нея са земеделски земи, а от тях 81% са обработваеми. Горските територии заемат 15,9% от територията на областта, като са най-много в общините Болярово- 27,6% и Елхово- 19,6%.

В административно-териториален план областта се състои от пет общини – Ямбол, Елхово, Тунджа, Стралджа и Болярово. Общият брой на населените места в областта е 109, като от четири тях са градове - Ямбол, Елхово, Болярово и Стралджа, а останалите са села. От общините с най-голяма територия е община Тунджа- 1218,9 кв. км, а най-малка е община Ямбол, само 90,1 кв. км., която обхваща само град Ямбол.

▪ *Икономика и конкурентоспособност*

Влошената икономическа ситуация в страната след 2008 г. като резултат от глобалната финансова и икономическа криза се отрази негативно върху развитието на регионалната икономика на област Ямбол и съответно на местните икономики в общините.

Неблагоприятната тенденция на спад в икономическото развитие на областта на годишна база като цяло продължава и към настоящия момент. Процесът на икономическа рецесия се изрази в нарушаване финансовата стабилност на икономическите субекти от региона, ограничаване на производствената дейност, намаляване числеността на персонала и като последица - намалена конкурентоспособност на фирмите на вътрешния и външния пазар. Основни предизикателства пред регионалната икономика остават реализацията на устойчив икономически растеж и повишаване на заетостта особено в сектора на МСП.

Стойността на произведения брутния вътрешен продукт/ БВП / по текущи цени за област Ямбол към 31.12.2009 г. възлиза на 719 млн.лв / данни на НСИ /, което сформира 8,6 % от БВП на Югоизточния район. По показателя БВП на глава от населението за 2009 г. област Ямбол се нарежда на трето място сред областите в Югоизточния район. Средната стойност на БВП на човек в област Ямбол е 5150 лв. при среден показател за Югоизточния район 7424 и за страната 9007. В периода 2007 - 2009 г. той е нараснал с 942 лв., съответстващи на 22%, в сравнение с края на 2007 г. Констатиран е средногодишен темп на растеж 11%, който е над средния за страната за периода. Сравнен с темпа на нарастване на БВП на Югоизточния район, се наблюдава съществено изоставане с 33,7% за петгодишния период от 2002 до 2007 г

Таблица 3 : Брутен вътрешен продукт / по текущи цени и глава на населението/ и Брутна добавена стойност за 2007,2008,2009 за област Ямбол и страната

Район/област	БВП по текущи цени (млн.лв.)	БВП на глава от населението (лв.)	БДС (млн.лв.)	БДС по икономически сектори (млн.лв.)		
				Аграрен	Индустр ия	Услуги
2007						
БЪЛГАРИЯ	60 185	7 857	50 575	2 824	16 395	31 355
ЮГОИЗТОЧЕН						
Ямбол	603	4 208	507	77	139	291
2008						
БЪЛГАРИЯ	69 295	9 090	57 733	4 132	17 987	35 614
ЮГОИЗТОЧЕН	8 443					
Ямбол	702	4 959	585	108	148	329
2009						
БЪЛГАРИЯ	68 322	9 007	58 695	2 841	18 395	37 460
ЮГОИЗТОЧЕН	8 308	7 424	7 137	415	3079	3643
Ямбол	719	5 150	617	82	198	338

През последните три години икономиката в областта реализира ръст на показателя БВП на човек от населението. Данните от Таблица 3 показват че стойностите му нарастват, но в незадоволителна степен, както следва: 2006 /2005 – 11,79 % , 2007/2006 – 12,15 % , 2008/2007 - 17,84 % и 2009 /2008 -3,85 % .

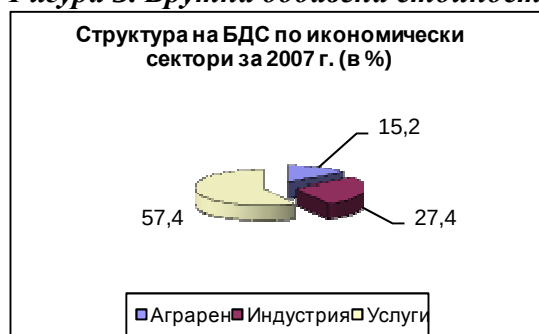
Брутна добавена стойност (БДС), реализирана от стопанските субекти в областта през 2009 г., е 618 млн. лв. Брутна добавена стойност нараства с 5,6 % спрямо предходната година и с 22 % спрямо 2007 г. Делът на БДС на област Ямбол в националната БДС е 1.1 %. Позициите на икономическите сектори в БДС на икономиката в областта следват общите тенденции в страната, характерни за последните няколко години. Делът на индустрията се увеличава за сметка на аграрния сектор и услугите. Въпреки това, най-голям остава делът на сектор услуги (54,7%), при средно за ЮИР (51, 04%) , следван от делът на сектор индустрия (32 %) при средно за ЮИР 43.14%. и аграрния сектор. Аграрния сектор формира 13,3% от БДС за областта при 5,82% за ЮИР.

Таблица 4: Брутна добавена стойност по икономически сектори по цени на съответната година за страната и област Ямбол за периода 2004-2009 година

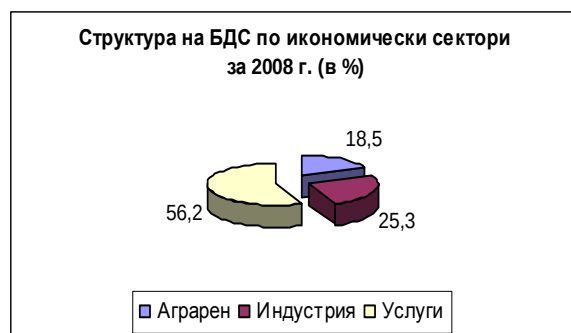
Икономически сектори	2004	2005	2006	2007	2008	2009
За страната-млн. лв.						
Аграрен	3 635	3 491	3 113	2 824	4 132	2 841
Индустрия	9 239	11 158	13 379	16 395	17 987	18 395
Услуги	21 007	23 845	26 932	31 355	35 614	37 460
Брутна добавена стойност - общо	33 881	38 494	43 424	50 575	57 733	58 695
Структура - %						
Аграрен	10,7	9,1	7,2	5,6	7,2	4,8
Индустрия	27,3	29,0	30,8	32,4	31,2	31,3
Услуги	62,0	61,9	62,0	62,0	61,7	63,8
Брутна добавена стойност - общо	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
За област Ямбол-млн. лв.						
Аграрен	97	89	92	77	108	82
Индустрия	99	76	108	139	148	198
Услуги	238	240	246	291	329	338
Брутна добавена стойност - общо	434	405	446	507	585	618
Структура - %						
Аграрен	22,4	22,0	20,6	15,2	18,5	13,3
Индустрия	22,8	18,8	24,2	27,4	25,3	32,0
Услуги	54,8	59,2	55,2	57,4	56,2	54,7

Брутна добавена стойност - общо	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

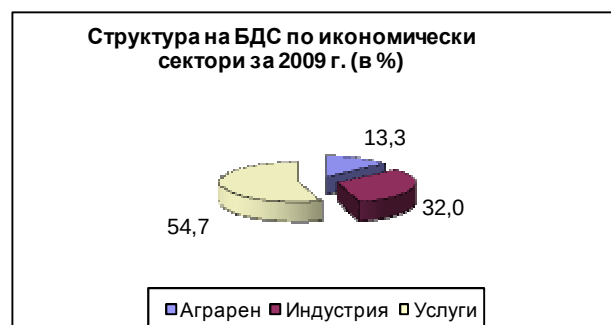
Фигура 3. Брутна добавена стойност по икономически сектори в % за 2007 г.

Фигура 4. Брутна добавена стойност по икономически сектори в % за 2008 г.

Фигура 5. Брутна добавена стойност по икономически сектори в % за 2009 г.

В област Ямбол през 2010 г. функционират 5537 брой **предприятия от нефинансовия сектор** или 10,61% от тези на ЮИР.

Общите приходи от дейността на предприятията от нефинансовия сектор през 2010 г. възлизат на 1 894 046 хил.лв. Нетните приходи от продажби на предприятията в областта възлизат 1 743 895 хил.лв., а стойността на дълготрайните материални активи – 745 559 хил.лв.

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи за 2010 г. са 122 351 хил.лв., като спрямо 2009 г. – на стойност 188 574 хил.лв., се наблюдава спад в икономическата активност на стопанските субекти. За 2010 г. най-голям размер имат инвестициите в областта на добивната промишленост, добива на вода, канализация и управление на отпадъците – 37 799 хил.лв., в сектора на търговията – 17 060 хил.лв. и селско стопанство с 33 844 хил.лв.

По данни на ТСБ-Ямбол **нетните на приходите от продажби** за 2010 г. възлизат на 1 743 895 хил. лв., и са с 13 на сто (231 122 лв.) по-малко от предходната година. Основната част от тези приходи в областта са реализирани от отраслите “Преработваща промишленост” – 722 606 хил. лв. или 41,4 на сто от общия обем приходи и “Търговия, ремонт автомобили” – 607 509 хил. лв. - 34,8 на сто, определящи се като водещи в регионалната икономика.

По данни на НСИ **преките чуждестранни инвестиции** в нефинансовите предприятия към 31.12.2010 г. са за област Ямбол 64191 хил.евро, като се наблюдава нарастване на инвестициите и през 2009 г. са в размер на 36 099 хил.евро. Най-големите инвестиции са в операции с недвижими имоти.

Таблица 5: Преки чуждестранни инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор с натрупване за периода 2007-2010 г. (в хил. евро)

Район, област	2007	2008	2009	2010
БЪЛГАРИЯ	15 167 125	19 185 003	20 441 581	22 114 446
Югоизточен район	1 472 216	1 639 288	1 857 192	2 728 916
Ямбол	11 813	-----	36 099	64191

Туризмът като отрасъл има потенциал за развитие. Общо за област Ямбол през 2011 г. **средствата за подслон и настаняване** са 57 броя, а за ЮИР 1368 бр. Това

означава 4,1 % от средствата за подслон и места за настаняване се намират в област Ямбол. Броят легла в област Ямбол е 850 бр.

По данни на НСИ през 2011 г. в областта са реализирани 49 322 броя нощувки. Спрямо 2010 г. нарастването е с 10221 нощувки или 26,13%, което определя по-ефективно натоварване на функциониращата туристическа база.

Таблица 6: Дейност на средствата за подслон и местата за настаняване област Ямбол по общини през 2011 година

Област	Средств а за подслон и места за настаня ване - брой	Легла - брой	Реализирани нощувки - брой		Пренощували лица - брой		Приходи от нощувки - левове	
			Общо	в т.ч. чужденц и	Общо	в т.ч. чужденц и	Общо	в т.ч. чужденци
2011 г.								
ЯМБОЛ	57	850	49 322	11722	24 444	3419	1527108	
Болярово	-	-	-	-	-	-	-	-
Елхово	23	98	3 834	327	1966	176	93 295	9 200
Стралджа	2	46	2 740	-	339	-	26 171	-
Тунджа	13	86	6 981	2 145	4 185	93	118 314	35 682
Ямбол	19	620	35 767	9 250	17 954	3 150	1 289 328	325 650
2010 г.								
ЯМБОЛ	41	885	39 101	13 082	17 366	3 133	1 326 851	444 591
Болярово	-	-	-	-	-	-	-	-
Елхово	3	63	2 790	322	1 310	189	46 049	10 535
Стралджа	-	-	-	-	-	-	-	-
Тунджа	14	157	1 671	54	1 589	6	55 930	810
Ямбол	24	665	34 640	12 706	14 467	2 938	1 224 872	433 246
2009 г.								
ЯМБОЛ	49	844	69 530	42 161	18 873	4 393	2 495 308	1 385 933
Болярово	-	-	-	-	-	-	-	-
Елхово	6	71	2 400	328	1 015	161	63 995	12 430
Стралджа	-	-	-	-	-	-	-	-

Тунджа	12	84	2 772	698	853	141	77 454	31 159
Ямбол	31	689	64 358	41 135	17 005	4 091	2 353 859	1 342 344

Основните изводи, които се налагат в резултат на анализа на икономиката и конкурентоспособността на производствения сектор на област Ямбол към края на 2012 г. са:

- Неблагоприятните тенденции на спад в икономиката и липсата на устойчив растеж, независимо от външните негативни фактори като глобалната финансова и икономическа криза и икономическата рецесия в ЕС през последните години, се дължат и на вътрешни фактори - намалена конкурентоспособност на предприятията в област Ямбол и особено на сектора на МСП, като не се търсят иновативни решения на проблемите, неефективни или липсващи мерки за привличане на чужди инвестиции, лошо или негъвкаво управление на наличните ресурси, в т.ч. финансови и човешки, недобри административни практики и бюрократично отношение към бизнеса и др.;
- Съществуват редица икономически потенциали в областта – преработваща индустрия и обвързаност с аграрния сектор, навлизане на съвременни ИКТ услуги на пазара, богато културно-историческо и природно наследство като основа за развитие на туризма и „зелени” индустрии и др., които следва да получат своевременна и адекватна подкрепа през следващия период, включително от фондовете на ЕС.

Тези изводи предопределят и насоките за формулиране на подходящи икономически приоритети и инвестиционни мерки за подобряване на състоянието на регионалната икономика през периода до 2020 г.

- ***Социален капитал, социална интеграция и включване***
Демографско състояние и тенденции

Демографското състояние в област Ямбол се характеризира като неблагоприятно и с негативни тенденции, като отразява общото кризисно състояние в демографското развитие на България. Към 31.12.2011 г. броят на населението в областта е 130 056, съответстващи на 12,12 % от общото население в Югоизточния район /1 072 850/. и 1,8 от населението на България, като се отчита намаление на броя на жителите на

област Ямбол с около 5.0% в сравнение с 2009 и с 10% спрямо данните от 2005 г. , и с 12 % от 2004 г. Около 69,7 % от жителите на областта живеят в градовете, а 30,3 % - в селата.

По данни на НСИ основната част от населението е съсредоточено в град Ямбол – 73 268 души (56.3 на сто)от населените на областта . На следващо място по брой жители е община „Тунджа” с 24 003 души(18,5 на сто), Елхово с 16 016 души (12,3 на сто), Стралджа е с 12 701 души(9,8 на сто) и Болярово с 4 068 души(3,1 на сто).

В периода 2001 г- 2011 г. общо населението в областта е намаляло с 26 024 души близо 16 на сто, като най-голямо намаление се отчита в община Болярово (над 27.8 на сто), община „Тунджа” (над 23.6 на сто) Елхово (над 22 на сто) и Стралджа (над 19.7 на сто). Вътрешно миграционните движения на населението в областта са насочени към областния център. Като потенциално проблемна по отношение наличието на активно население се очертава община Стралджа.

Данните за последното десетилетие показват сериозно намаление на населението в областта, което се дължи на негативната комбинация от ниска раждаемост и отрицателен миграционен поток.

Средната **гъстотата на населението** в област Ямбол към 01.02.2011 г. е 39,2 д/кв.км, значително по-ниска от средната за страната 66,34 д./кв. км и средната в Югоизточния район 54,40 д/кв. км., като населението е разпределено в 109 населени места, от които 4 града и 105 села. Жените са 66 220 (50,9 %) от общото население за област Ямбол /, а мъжете 63836 / или 49 % от общото за област Ямбол/. Най-многобройно е населението в гр. Ямбол. В сравнение с началото на 2005 г. намаление на гъстотата на населението е с 2,15 д/кв. км. С максимална гъстота /около 817д./км²/ е община Ямбол/ гр.Ямбол /, което е отражение на концентрацията на стопански, административни и културни функции на града.

Констатира се процес на интензивно обезлюдяване на частта от областта, имаща характер на селски район.

Таблица 1 :Брой и гъстота на населението към 01.02.2011 г.

Район и области	Брой на населението	Гъстота на населението
-----------------	---------------------	------------------------

		(души/кв.км)
БЪЛГАРИЯ	7 327 224	66.3
ЮГОИЗТОЧЕН РАЙОН	1 072 850	54.4
ОБЛАСТ ЯМБОЛ	130 056	39.2
Болярово	4068	6,22
Елхово	16 016	23,11
Стралджа	12701	18,90
Тунджа	24003	19,81
Ямбол	73 268	817,11

Източник: Национален статистически институт

Степента на урбанизация в област Ямбол достига 69.7%. Населението по градове е, както следва: гр.Ямбол - 73268 души, гр.Елхово – 10445 души, гр.Стралджа – 5704 души и гр. Болярово – 1220 души.

В страната има формирани две национални оси на урбанизация:

А-1 София – Плевен – В.Търново – Шумен – Варна (в Северна България);

А-2 София – Пловдив – Ст.Загора – **Ямбол** – Бургас (в Южна България).

Територията на област Ямбол се влияе от транспортното направление София – Пловдив – Ст.Загора – Ямбол – Бургас.

Коефициентът на икономическа активност на населението на 15 и повече навършени години в област Ямбол към 31.12.2011 г. е 51,7 % , като трудово активното население над 15 г. е 51,9 хил.д.

Таблица 2: Коефициент на икономическа активност, коефициент на заетост и коефициент на безработица на населението на 15 и повече навършени години

към 31.12.2011 г.

Райони и области	Коефициент на икономическа активност	Коефициент на заетост (%)	Коефициент на безработица (%)
------------------	---	---------------------------------	--

	(%)		
Европейски съюз(27 страни)	-	-	10
БЪЛГАРИЯ	51,3	45,6	11,2
ЮГОИЗТОЧЕН РАЙОН	49,9	44,1	11,6
Бургас	50,8	44,5	12,4
Стара Загора	48,2	45,1	6,6
Сливен	49,7	41,4	16,7
Ямбол	51,7	44,5	13,9

Източник: Евростат и Национален статистически институт

По данни на НСИ за 2011 г. **коэффициентът на заетост** на населението на 15 и повече години в област Ямбол е 44.5%, което е близо до процентната стойност за Югоизточен район /44,1% /. През 2010 г. в област Ямбол за същия показател стойността е 43.0% при средна за ЮИР 45.1%. За 2009 г. коэффициентът на заетост на населението на възраст 15 и повече години в област Ямбол е 46.4 % , докато в ЮИР стойността му е 47.6 %. В района от ниво 2 с най-голям процент заетост се отличава област Стара Загора с 49 % следвана от област Ямбол - 46.7 % , област Бургас -46.1% и област Сливен - 40,5 %.

Фигура 3: Коэффициент на заетост в % 2008 -2011 г.

В края на 2011 г. **коэффициентът на безработица** в област Ямбол е 13,58 % / при средно за страната 11.2% и за ЮИР 11.6 %., като област Ямбол е на второ място по същия показател в ЮИР. За сравнение общото ниво на безработицата в област Ямбол през 2010 г. е 10.60%, на ЮИР 10.7 % при средно за страната 10,3%. През 2009 г.

нивото на безработица в област Ямбол е 8,68 % , което е с 2 % по ниско от това за 2010 г.

Фигура 4: Коефициент на безработица в област Ямбол за периода 2009 -2011

2.

По обобщени справки за регистрираните безработни лица в Дирекции „Бюро по труда“ към ДРСЗ – Бургас за месец **януари 2012 г.** данните са, както следва:

Брой регистрирани безработни лица за област Ямбол – 8 544, като по общини са: община Ямбол – 4 002; община Тунджа – 1 378; община Стралджа - 1418; община Елхово - 1454; община Болярово – 292. Равнището на безработица в област Ямбол към януари 2012 г. е 15,3 %.

По обобщени справки за регистрираните безработни лица в Дирекции „Бюро по труда“ към ДРСЗ – Бургас за месец ноември 2012 г. данните са, както следва:

Брой регистрирани безработни лица за област Ямбол – 8 545, като по общини са: община Ямбол – 4 111; община Тунджа – 1 399; община Стралджа - 1279; община Елхово - 1498; община Болярово – 258. Равнището на безработица в област Ямбол към ноември 2012 г. е 15,32 %.

Образование

В системата на **образованието** в област Ямбол се наблюдава следната тенденция, свързана с образователното ниво на населението:

Към 2011г. броят на лицата с висше образование в областта възлиза на 12616 лица или 10,3 %. Най-многобройна е групата на завършилите средно образование – 41,1 %.

За пръв път при настоящото преброяване е включена категорията „никога не посещавали училище”. Броят на тези лица е 2452 души или 1,9 % от населението на 7 и повече навършени години в областта. С най-висок относителен дял по този показател са общините Ямбол и Тунджа. Характерно за образователния ценз на населението от общините в област Ямбол е, че преобладават лицата със средно и основно образование, съответно – 41,1 % и 26,5 % от населението на 7 и повече години. Лицата с висше образование съставляват 10,3 %, от които 10 278 души в община Ямбол и 1072 души в община Елхово.

В системата на висшето образование в област Ямбол има едно висше учебно заведение - Факултет „Техники и технологии” към Тракийски университет–Стара Загора и 47 училища, от които 4 начални, 22 основни, 3 средно-общообразователни, 4 профилирани гимназии, 9 професионални гимназии, 1 социално- педагогически интернат, 1 спортно училище, 1 ОУ с професионални паралелки, 1 помощно училище и едно помощно училище–интернат. Броя на учащите ученици е 14 293.

Тенденцията за намаляване на броя на учениците расте. През 2009/2010 учебна година в област Ямбол се обучават 14293 ученици, което е с 674 по-малко от предходната година.

За учебната 2011/ 2012 учебна година се обучават 14 154 ученици в дневна 223 във вечерна и 251 в задочна и 636 в самостоятелна форма на обучение.

Здравеопазване

Системата от **здравни услуги** в област Ямбол запазва устойчиво развитие. Държавната здравна политика на територията на областта се осъществява и контролира от Регионална здравна инспекция – Ямбол.

Лечебните заведения на територията на областта се финансират от следните източници: НЗОК – капиталация за общопрактикуващи лекари, за специализирана помощ и по клинични пътеки за лечебни заведения за болнична помощ, държавния и общински бюджети и от частни постъпления.

В област Ямбол има действащи 2 многопрофилни болници /МБАЛ Св. Пантелеймон – Ямбол и Св. Иван Рилски - Елхово/, 1 специализирана хирургична болница за активно лечение „Свети Йоан Рилски” и една специализирана болница за активно лечение по кардиология–Ямбол. Легловата база в болничните заведения се запазва относително постоянна. Общия брой болнични легла е 841 към 2011 г.

По показателя „население за един лекар” в област Ямбол се наблюдава слаба тенденция на намаляване броя на населението, което се пада на един лекар. През 2011 г. броят лекари в област Ямбол е 416, от които 78 са семейни лекари, 96 денталисти, 121 лекари в извънболнична помощ, 38 индивидуални лекарски практики и 83 са към диагностично-консултативни центрове.

Социални услуги

Към края на 2011 г., **социалните услуги**, които функционират на територията на област Ямбол, като държавно делегирана дейност са:

- 7 специализирани институции, от които един дом за деца лишени от родителска грижа в гр.Ямбол, два дома за възрастни с умствена изостаналост в с.Маленово, община Стралджа и в с.Малко Шарково, община Болярово и четири дома за стари хора – в гр.Ямбол, в с.Чернозем, община Елхово и в с. Болярско, община Тунджа и в с.Воден, община Болярово;

- 14 социални услуги в общността:

- четири центъра за социална рехабилитация и интеграция (във всички общини от областта без община Тунджа). От началото на 2012 г. е разкрит още един ЦСРИ в с.Калчево, община Тунджа;

- два центъра за обществена подкрепа – в гр.Ямбол и в гр.Стралджа.

- дневен център за деца с увреждания – в гр.Ямбол;

- дневен център за възрастни хора – в с.Генерал Инзово;

- шест социални услуги резидентен тип: четири защитени жилища – 1 в гр.Елхово, 2 в гр.Болярово и 1 в с.Малко Шарково и две преходни жилища в гр.Ямбол. От началото на 2012 г. социалните услуги в общността са 16. Разкрити са два центъра за настаняване от семеен тип – в гр.Ямбол и в гр.Елхово, за които е осигурена устойчивост са държавно делегирана дейност след приключване на едногодишното финансиране по проекти по ОПРЧР.

На територията на област Ямбол се предоставят и социалните услуги в общността - личен и социален асистент, домашен помощник, домашен социален патронаж.

Ключовите изводи относно демографското състояние и развитие и социалната сфера в област Ямбол подчертават следното:

- Отрицателните демографски тенденции в областта имат устойчив характер и представляват сериозна заплаха за икономическата активност на населението, качеството на работната сила, а оттук за възстановяване на икономиката и постигане на растеж. Необходими са значителни инвестиции и усилия, както и иновативни решения за задържане на младите хора, подобряване състоянието на уязвимите социални групи, включително възрастните хора, и създаване на условия за квалификация и преквалификация на хората в трудоспособна възраст с оглед подобряване на общото състояние на човешките ресурси на областта;
- В сферите на образованието, здравеопазването и социалните дейности е необходима внимателна оценка и планиране на съществуващите ресурси с оглед подобряване на материално-техническата база, модернизиране на съществуващите и разкриване на нови услуги и привличане на повече инвестиции, включително частни.

▪ ***Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност***

Пътна и железопътна мрежа

Общата дължина на **пътната мрежа** в областта е 596.0 км., от които 96.3 км. са пътища I клас, 88.6 км. са пътища II клас и 411.1 км са III клас. Пътищата с асфалтова настилка са 96,5 % от общата дължина на пътната мрежа в областта. Останалите 3,5 % от пътищата са паважни и с трошенокаменна настилка. Анализът за 2011 г. показва, че **общата дължина на пътищата** в областта възлиза на 18.77 % от тази на ЮИР.

Най-голямо значение за интегрирането на област Ямбол и ЮИР в националната и европейска пътна мрежа е доизграждането на автомагистрала „Тракия“, както и път I – 7. /Силистра –Шумен – Ямбол – Елхово/. През 2011 г. бяха извършени успешни ремонтни дейности на път I -7. Важна роля за осигуряване на транспортна свързаност и достъпност в ЮИР имат път II -53 по направление „ Сливен –Ямбол –Средец” и път II – 79 „ Елхово – Болярово – Бургас“, както и път II- 76 „Любимец –Тополовград – Елхово.

Съществуващата пътна мрежа е с гъстота 0,177 км/кв.км, при средна за страната 0,336 км/кв.км. Област Ямбол постига добри показатели за изграденост на пътната мрежа.

На територията на област Ямбол се намира един ГКПП: **ГКПП Лесово – Хамзабейли, свързващ България и Турция**. Разположен на българско-турската граница, пунктът свързва Елхово с турския Лалапаша. Благодарение на контролно-пропускателния пункт се облекчава натовареността на основната сухопътна връзка между двете държави – ГКПП "Капитан Андреево-Капъкуле" и се създават по-благоприятни условия за обслужване на пътниците и товарните автомобили. Главният път на юг от гр. Елхово за с. Гранитово – с. Лесово – Турция става част от стратегически важен транспортен коридор, чрез който на север през Ямбол и Старопланинските проходи – /Върбишки и Котленски / ще се поддържат икономическите връзки със Североизточния и Северния централен район и между Турция – България – Румъния по направлението на първокласен път I-7.

Гъстотата на изградената **железопътна мрежа** в област Ямбол е 28,61км./ 1000 км² и е по-ниска от средната за ЮИР 35,7км/1000 км². По последни данни на НСИ **общата дължина на железопътните линии** в област Ямбол е 96 км. През областта минава жп линията Пловдив – Зимница –Карнобат – Бургас, включена в Европейското споразумение за най-важните линии за международни комбинирани превози (AGTC). Основните жп линии, обслужващи територията на област Ямбол, са участъците от главните жп линии „София – Пловдив - Бургас”

Водоснабдяване и канализация

Област Ямбол е на едно от първите места по **водоснабденост**, като в края на 2010 г. има 100% обхванато население при средно за ЮИР 99,7% (за страната броят на водоснабдените населени места е 4 517, което представлява 84.6% спрямо всички населени места -100% от градовете и 81.32% от селата). Показателите за изграденост на канализация и ПСОВ са съответно 68,8 % и 3.4% обхванато население, по-ниски от средните за ЮИР /67,6% и 39.1% /.

Водоснабдителната и канализационна системи на територията на област Ямбол са собственост на държавното дружество ВиК ЕООД - Ямбол. Водопроводната мрежа е с дължина 2 186 км, от които 689 км външна мрежа и 1497 км вътрешна. Цялото количество питейна вода се осигурява от подпочвени води (229 водоизточника). На територията на област Ямбол има 199 помпени станции и 137 напорни резервоара с регулиращ обем 78800 куб.м.

Основните водоизточници са изградени в терасата на река Тунджа, карстовите райони около село Воден и село Голямо Шарково.

Водопроводната мрежа на територията на областта е амортизирана и е необходимо да се вземат мерки за реконструкцията ѝ с оглед намаляване на загубите на този ценен за областта ресурс. Реално доставената вода до консуматорите е 5 743 хил.куб.м. Констатирани са големи загуби при преноса на вода – общо 76%, което представлява един от най- високите дялове за ЮИР.

Основните проблеми са свързани с остарели водопроводни мрежи /изградени в периода 1970-1986 г./, предимно от азбестоциментови тръби с голяма загуба на вода - 77% от добитата питейна вода. Препомва се предимно с български помпи /80%/, които са с нисък коефициент на полезно действие (КПД) и преразход на електроенергия.

Голямо постижение е решаването на проблема с водоснабдяването на областния град след реконструкция и разширение на водоснабдителната система и вътрешната водопроводна мрежа на града.

През 2010 г. за област Ямбол има изградени и действащи 4 бр. СПСОВ, в ЮИР за 2010 г. са 19 бр.

Таблица 10: Обслуженост на населението от екологична инфраструктура към 31.12.2010 г.

	Дял на населението, обслужвано от водоснабдителна мрежа (%)	Дял на населението, обслужвано от канализационна мрежа (%)	Дял на обслужваното население от СПСОВ (%)		Действащи СПСОВ (бр.)
			общо	в т. ч. поне с вторично пречистване	
БЪЛГАРИЯ	99,1	70,6	47,6	45,2	79
ЮГОИЗТОЧЕН	99,7	67,6	39,1	39,1	19
Ямбол	100,0	68,8	3,4	3,4	4

Източник: Национален статистически институт

Канализационната мрежа в област Ямбол е достигнала средно ниво на развитие, в сравнение с другите области в ЮИР. От канализационните услуги е обхванато 68,8 % от населението на областта.

Общият обем на зауствените отпадъчни води е 5710 хил.куб.м годишно, като третираните води са 1279 хил.куб.м или 22,4%. Зауствените води от обществената канализация и СПСОВ са 4 302 хил.куб.м годишно. Общо 1174 хил.куб.м отпадни води годишно се заустват от домакинствата, без да се обхванати обществената канализационна система.

На територията на областта функционират 4 СПСОВ - Канализационна система с. Кукорево, Канализационна мрежа с. Веселиново и Канализационна мрежа с. Роза и с. Чарган.

Общата дължина на изградената канализационна мрежа в област Ямбол е 217 км, като такава има само в градовете. Канализационната мрежа е изградена от бетонови тръби с диаметър от 200 mm до 2000 mm, от кръгли, яйцевидни и устообразни профили, като 45% от отпадъчните води се припомпват от 3 канални помпени станции. Канализационната мрежа на град Ямбол е със степен на изграденост 62% и към нея е включено 87% от населението. Канализационната мрежа за град Елхово е със степен на изграденост 67% и към нея е включено 82% от населението. Канализационната мрежа за град Болярово е със степен на изграденост 43% и към нея е включено 75% от населението.

Частична канализационна мрежа има изградена и в още 3 населени места от областта. За всички населени места в област Ямбол общата изграденост на канализационната мрежа е 12 % и обслужва 57 % от населението.

Таблица: Брой населени места без изградена канализационна мрежа във всяка от общините към 31.12.2010 година.

Област Общини	Брой населени места	Брой населени места с извършвани услуги за отвеждане на отпадъчни води	Брой населени места без извършвани услуги за отвеждане на отпадъчни води
Ямбол	109	5	104
Болярово	20	2	18
Елхово	22	1	21
Стралджа	22	-	22
Тунджа	44	1	43
Ямбол	1	1	-

Изводите от анализа на инфраструктурното развитие показват, че:

- област Ямбол притежава значителен потенциал, включително чрез завършването на АМ „Тракия“, за постигане на много добра транспортна свързаност по главните оси на развитие с други региони, както и в международен план;
- за устойчивото икономическо развитие на областта е необходимо поддържане и доизграждане на пътната мрежа от по-нисък клас, както и привличане на повече инвестиции за рехабилитация и модернизация на съществуващите инженерно-технически мрежи и съоръжения, особено във водния сектор и развитието на информационните и комуникационните канали.

▪ **Екологично състояние**

Към 31.12.2010 г. **разходите за опазване на околната среда** за област Ямбол възлизат на 8301 хил.лв. Разходите за опазване на околната среда на човек от населението за област Ямбол възлизат на 61 лв. при среден показател за ЮИР 213 лв., като с най-висок дял е област Бургас -345 лв, следвана от област Стара Загора, област Ямбол – 61 лв. и за област Сливен - 54 лв.

Територията на област Ямбол се контролира от РИОСВ – Стара Загора. В териториален обхват на РИОСВ –Стара Загора са обявени 72 защитени територии съгласно Закона за защитените територии. Това са 1 резерват, 2 поддържани резервата, 3 природни забележителности, 8 защитени местности. По данни от РИОСВ – Стара Загора към момента тече процедура по обявяване на още три защитени местности на територията на областта.

Замърсяването на въздуха на територията на областта е главно от въглероден диоксид и метан. Най-големи замърсявания на въздуха се наблюдават на територията на община Стралджа.

На територията на областта функционират 4 бр. депа, които обслужват 72,2% от населението. Има изоставане спрямо средните данни за Югоизточния район- 92,5%. Общият обем на събраните битови отпадъци е 39 726 т, съответстващи на 8,2% от общия обем на отпадъците в района. Събраните отпадъци на човек в областта средно са 379 кг.

По отношение на екологичното състояние и развитие в област Ямбол могат да бъдат направени следните по-важни изводи:

- Съхранената в относително добро състояние природна среда, както и обектите на природозащитни мерки следва да бъдат по-пълноценно интегрирани в общите усилия за развитие на икономическия и социалния потенциал на областта, като се търсят нови възможности за оползотворяване на природния потенциал на базата на „зелените“ технологии;
- Повече ресурси трябва да бъдат планирани за опазване на природата и превенция на рискове от замърсяване, като се подобри системата за управление на отпадъците, рекултивация на замърсени терени и опазване на водите и почвите.

- **Културно наследство и развитие**

Характерно за **културата** в областта е нейното многообразие, проявяващо се в недвижими и движими културни ценности, съвременно изкуство и култура и в продуктите на съвременните творчески индустрии, културните традиции и прояви. На територията на областта са открити над 30 крепости, 70 праисторически селища и над 1000 надгробни могили.

В област Ямбол се намират редица културно–исторически паметници с национално и международно значение – Античен град Кабиле, разкопки край с. **Драма**, манастир край с. **Воден**, един от най-големите в България покрити пазари от 15 век - Безистена, **Храм-паметника Александър Невски** на **Бакаджика**, Ямболските църкви **Света Троица** (най-старата в града – от 17 век), **Свети Георги** (от средата на 18 век, с килийно училище, опожарена при отстъплението на турските войски и възстановена през 1882 г.) и **Свети Николай Чудотворец** имат уникални архитектурни детайли и иконостаси. Втората по големина в България **Ески джамия**, построена след падането на Ямбол под турска власт (през лятото на 1373 г.), е реставрирана в оригинален вид. Има и Католическа църква, Синагога (сега галерия) и др., Регионален исторически музей - Ямбол, Етнографски комплекс „Старата акбунарска къща“, с. Генерал Инзово, Етнографско-археологически музей - гр. Елхово. **Художествената галерия**, носеща името на световно известния ямболски художник **Жорж Папазов**, притежава творби на най-големите български художници и над 200 уникални икони от миналото. Читалищата в област Ямбол са 84, като те допринасят за съхраняването,

утвърждаването и популяризирането на националната ни културна идентичност и духовни ценности.

Краткият налитичен преглед на културното наследство на областта показва, че на основата на постигнатия напредък при съхраняването, възстановяването и развитието на културните ценности са необходими допълнителни усилия, включително насочване на целеви ресурси за **валоризиране** на богатото културно наследство и традиции на района, като се търсят съвременни и нови интегрирани форми за насърчаване на културните индустрии и обвързването им с икономическата конкуретоспособност и качеството на живот в областта.

- ***Анализ на административния и институционалния капацитет на областно ниво***

Основните направления на дейността на администрацията на Област Ямбол и базовите административни услуги, предоставяни за гражданите и бизнеса, вкл. електронни услуги, са свързани с упражняването на правомощията на областния управител, детайлизирани основно в Закона за администрацията. Сред ключовите направления и отговорности на областната администрация са:

- провеждане на държавна политика в областта, координиране на работата на органите на изпълнителната власт и на техните администрации на територията на областта и взаимодействието им с местната власт.

- опазване и защита на държавната собственост;

- провеждане на държавната политика в областта на регионалното развитие и подобряване на стратегическото планиране.

В институционално отношение Областна администрация–Ямбол за периода 2009-2013 г. не е претърпяла съществени промени. През 2012 г. организационната структура на администрацията е изменена с цел адекватност на изискванията на действащата нормативна уредба. Общата численост на персонала е 32 щатни бройки, като по-голямата част от служителите (19 бр.) са назначени по служебно правоотношение. Нивото на професионална квалификация напълно съответства на нуждите от предоставяне на качествени публични услуги - 26 служители са с висше образование и 4 със средно, съгласно изискванията на заеманите длъжности. Регулярно служителите преминават курсове за повишаване на професионалната им квалификация и умения.

По отношение на **техническото оборудване** и неговото състояние към 2013 г. администрацията разполага с 40 работни станции и необходимия брой сървъри, оборудвани със съвременни операционни системи и свързани с интернет. Независимо от това, съществува нужда от нови работни станции, за да се отговори на бързо развиващите се софтуерни технологии. Дейността на администрацията се осигурява чрез необходимото програмно осигуряване и изграденост на ИКТ мрежите, като се използва програма за документооборота в администрацията и правно-информационна система.

Комуникационните канали основно се базират на система за електронна поща – собствен сървър, и глобалната интернет мрежа. Областта поддържа достатъчно информативна интернет страница www.yambol.government.bg, включително и на английски език, на която има подробен списък на административните услуги, които администрацията предоставя, както и връзка към Единния портал за достъп до електронни административни услуги. Издава се месечен Информационен бюлетин с указания за кандидатстване по програми и фондове – постоянни и текущи, и сведения за европейската интеграция, опазване на околната среда, енергийна ефективност и др. През 2012 г. са издадени 12 броя месечни информационни бюлетина, които се поместват на интернет-страницата на Областна администрация – Ямбол.

В областната администрация са разработени и утвърдени **вътрешни правила и процедури**, които обхващат дейността на администрацията и процесите, свързани с осъществяване на функциите на всяко структурно звено в нея. Разработена и сертифицирана по ISO 9001: 2008 е **система за управление на качеството**. През 2012 г. е проведен надзорен одит, който констатира надеждно управление на процеса по предоставяне на услуги, добро познаване и правилно прилагане на изискванията на документите и на сертифицирания стандарт.

Ефективността на управлението се подкрепя чрез различни форми за **обучение и повишаване на квалификацията** на служителите. Утвърдени са годишни планове за задължително и специализирано обучение на служителите. През 2012 г. общо 22 служители на Областна администрация-Ямбол са преминали професионални и служебни обучения по проекти на действащите оперативни програми за техническа помощ и административен капацитет, както и по програмите на Института за публична администрация. Разработено е проектно предложение по ОП „Административен капацитет”, насочено към повишаване квалификацията и знанията на служителите на

администрацията с цел прилагането на съвременни модели и техники за постоянно развитие на компетентностите и професионалните умения. Планирани са и специализирани обучения на групи служители по няколко важни теми: енергийно планиране и управление, обследване на енергийната ефективност и сертифициране на сгради, технически паспорти, обучение за мониторинг и оценка на изпълнението на областната стратегия за развитие и методология за разработване на областни стратегически документи, обучение по ключови компетентности, екипна и лична ефективност, дейности за осигуряване на информация и публичност.

Ефективната координация на дейността на областната администрация се реализира чрез установената практика на периодични срещи с ръководителите на териториални звена на изпълнителната власт с цел взаимодействие, координация и контрол на дейността по провеждане на държавната политика на територията на област Ямбол. През 2012 г. са проведени 69 срещи с ръководителите на звената по предварително уточнен график, на които те отчитат дейността си и представят успешни практики и проблеми. По инициатива на областния управител е създадена Междуведомствена комисия за комплексни проверки на учебните заведения в област Ямбол, в които участват представители на РИО, РЗИ, ОДБХ, РДСП. Комисията за работа с предложенията и сигналите на граждани, организации и омбудсмана, свързани с дейността на териториалните звена на министерствата и на другите административни структури, предоставящи услуги на територията на област Ямбол, е разгледала и анализирала 13 постъпили предложения и сигнали и са предприети необходимите действия.

При осъществяване на държавното управление в област Ямбол и осигуряване на съответствието между националните и местните интереси областният управител е подпомаган от 15 консултативни съвета и комисии.

През периода 2010-2012 г. Областният съвет за развитие, изграден на **принципа за партньорство**, е провел общо 10 заседания, на които са разгледани въпроси, свързани с конкурса „Инвеститор на годината”, актуализацията на Областната стратегия за развитие 2011-2013 г., приемане на Областната стратегия за развитие на социалните услуги 2010-2015 г., предложения за ключови проекти с общинско, надобщинско и регионално значение за Югоизточен район за новия програмен период 2014-2020. Към съвета е сформирана Постоянна комисия по социална политика и Звено за мониторинг и оценка на Областната стратегия за развитие на социалните услуги.

През 2012 г. са проведени редица **информационни събития** - информационни срещи, научно-практическа конференция, кампании и информационни дни, с оглед повишаване информираността на гражданското общество относно правителствени инициативи и програми със съдействието на Изпълнителната агенция за насърчване на малките и средните предприятия, Министерството на образованието, младежта и науката, Министерството на културата и Българската академия на науките, Агенцията за социално подпомагане, Министерството на физическото възпитание и спорта и др.

В Областна администрация-Ямбол в значителна степен е изграден **капацитет за стратегическо планиране и управление на проекти**, вкл. наблюдение и оценка на стратегии, програми и проекти. През периода 2008-2012 г. на територията на областта са реализирани общо 12 проекта по Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост“, „Старт в кариерата“ и Регионална програма за заетост. Изпълнени или в процес на реализация и оценяване са общо 12 проекта по други програми: Проект „Красива България“ по програма на Министерство на труда и социалната политика; ОП „Развитие на човешките ресурси“; Оперативна програма "Административен капацитет" и др.

През последните няколко години Областна администрация-Ямбол работи активно за развитие на **трансграничното сътрудничество**, като за целта се използват както двустранни срещи и контакти с институции, така и Програмата за ТГС България – Турция. През 2012 г. успешно е приключил проект „GATE2TOUR“: Интегрирано развитие на културно-историческия туризъм в Ямбол – Странджа - Одрин по Програмата за трансгранично сътрудничество България – Турция. Сключен е договор за изпълнението на втори проект „СВ PHOTO FOCUS“: Красотата на Ямбол и Одрин през погледа на фотографията, по същата програма за трансгранично сътрудничество. Осъществените дейности имат като резултат подобро трансгранично сътрудничество за постигане на социално-икономическо развитие.

▪ **SWOT-анализ**

Анализът на силните и слабите страни, възможностите и заплахите (SWOT-анализ), които представляват характерни фактори на социално-икономическото състояние и ще въздействат върху развитието на област Ямбол през периода 2014-2020 г., допълва направения по-подробен и задълбочен анализ на състоянието и тенденциите в развитието на областта. SWOT-анализът има стратегически характер и е използван с цел установяване на потенциала, външните и вътрешните фактори и условия, както и възможните взаимодействия с оглед вземане на адекватни решения за целеполагане и приоритизиране на действията за постигане на устойчиво интегрирано развитие на област Ямбол.

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
• Благоприятно географско разположение, включващо части или зони на европейски транспортни коридори – изток-запад, север-юг и близост до Черноморския басейн; • Благоприятни климатични фактори и условия за продуктивни инвестиции • Балансирана селищна мрежа с изявен градски център в областта; • Потенциал за индустриално развитие и нарастващо значение на сектора на услугите; • Традиции в развитието на аграрния сектор и преработвателната индустрия; • Наличие на възможности за развитие на алтернативен туризъм; • Богато културно-историческо наследство и съхранена природна среда; • Сравнително добре развита пътна мрежа • Висок дял на водоснабденото население в района, над средния за страната; • Потенциал за трансгранично сътрудничество.	• Ограничена степен на общо икономическо развитие под средните стойности за ЕС; • Негативна тенденция в структурата, броя и разпределението на населението; • Нисък дял на лицата с третично (висше) образование • Слаби връзки с изследователски центрове, университетски звена и бизнес; • Периферност по отношение обслужването с жп транспорт; • Бавно развитие на широколентова инфраструктура в периферните части на областта; • Незадоволително състояние на водоснабдителната инфраструктура (експлоатационни загуби на водни количества); • Недостатъчно изградена канализационна мрежа и критично нисък дял на населението, обслужено от ПСОВ.
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
• Подобряване на свързаността и транспортната достъпност на областта чрез използването на АМ Тракия; • Засилен туристически маркетинг на национално и регионално ниво, съдействащ за развитието на туризма в областта; • Развитие на трансгранично сътрудничество с Република Турция и междурегионално сътрудничество в рамките на програмите на ЕС за Югоизточна Европа и Черноморския басейн; • Използване на възможностите за съфинансиране на интегрирано развитие на градовете и населените места в селските райони чрез фондовете на ЕС; • Нарастване на възможностите за използване на иновации и интелигентна специализация на областта; • Развитие на местните партньорствата между общините и ПЧП; • Достъп и по-ефективно използване на финансови средства от фондовете на ЕС, включително чрез финансов инженеринг.	• Продължително действие на кризисните финансови и икономически фактори; • Задълбочаване на негативните демографски тенденции и миграция на населението извън областта (особено на висококвалифицирани кадри и млади хора); • Влошаване екологичното състояние на областта в резултат на неефективно управление на околната среда; • Засилване на рисковете, свързани с климатичните промени; • Нарастване на енергийната зависимост и цената на енергията; • Забавяне реализацията на значими инфраструктурни проекти във водния сектор; • Засилване на конкурентния натиск на регионалните и европейските пазари на стоки и услуги.

2. Цели и приоритети за развитие на област Ямбол за периода 2014-2020 г.

Целите и приоритетите, които се определят в Областната стратегия за развитие на област Ямбол през следващия планов период 2014-2020 г., отразяват общите очаквания и предизвикателства пред бъдещото прилагане на регионалната политика в България и ЕС и отговорностите и капацитета на регионалните власти и партньорите за ефективно планиране, координация, наблюдение и оценка на развитието на областта през този период.

Определянето на стратегическите цели в средносрочен до дългосрочен период отговаря на общите критерии за специфичност, измеримост, постижимост, и реалистичност съобразно ресурсите.

Целите и приоритетите за устойчиво интегрирано развитие на област Ямбол са разработени, като е заложен стремеж за постигане на вътрешна и външна съгласуваност и взаимодействие на планираните действия. Особено значение има съобразяването на стратегическата рамка за развитие с политическия контекст и приоритети в сферата на регионалната политика на национално и европейско ниво, както и с условията за достъп до финансовите ресурси за подпомагане на регионалното развитие и местното развитие през следващия програмен период. По-конкретно целите и приоритетите на политиката за регионално развитие на областно ниво следва да бъдат фокусирани и да отразяват по специфичен начин приоритетите, залегнали в Стратегията „Европа 2020” и националните цели за постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж.

През последните години област Ямбол е изправена пред предизвикателства и заплахи, които имат европейски, национален и регионален мащаб - демографски упадък, глобална конкуренция, негативни последици от климатичните промени, енергийната несигурност и зависимост, риск от значителни отрицателни въздействия върху околната среда, природното и културното наследство. Новите реалности, свързани с продължаващата финансова и икономическа криза, подсилват неблагоприятните ефекти на глобалните предизвикателства.

В този контекст визията за развитието на област Ямбол се базира на ясно определена стратегия за излизане от кризата и справяне с предизвикателствата, като се

постигне икономически растеж чрез ефективно използване на ресурсите и специфичния икономически и човешки потенциал на областта.

ВИЗИЯ

Област Ямбол – територия и регионална общност с възстановени икономически позиции, създаващи условия за повече и по-добри работни места в частния и публичния сектор, със съхранено природно и културно наследство и подобро качество на живот.

Визията отразява прогнозите за постепенно намаляване на кризисните въздействия върху регионалната икономика, стабилизиране на публичните финанси, извършване на структурни реформи в икономическата и социалната сфера и на целенасочени инвестиции за увеличаване на растежа, създаване на работни места и подобряване на бизнес средата на територията на областта. Общите усилия на регионалните партньори за прилагане на областната стратегия за развитие ще допринесат и за подобряване на условия за живот в населените места в района на основата на устойчив, щадящ природната среда, и приобщаващ икономически растеж.

Стратегическата ориентация в развитието на областта през периода 2014-2020 г. включва следните стратегически цели:

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1:

Възстановяване на икономическата динамика и създаване на благоприятна за иновации бизнес среда.

Дългосрочната конкурентоспособност на предприятията в област Ямбол и тяхната способност да създават устойчиви работни места и отгук да генерират растеж е в зависимост от извършването на структурни промени в някои отрасли на регионалната икономика и прилагането на стимули за насърчаване на предприемачеството и внедряване на иновации в производството и услугите.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2:

Осигуряване на по-добри условия за заетост, социално приобщаване, повишаване качеството на живот и изграждане на административен капацитет за добро управление.

Стратегическата цел е насочена към адаптиране и модернизиране на трудовия пазар на територията на областта, като се развива трудовата мобилност, младежката заетост, професионално-образователните системи, формите за квалификация и преквалификация и учене през целия живот. Постигането на тази цел се свързва с изграждане и модернизиране на образователната, здравната и културната инфраструктура, подобряване на социалните услуги, укрепване на социалната интеграция, намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване на непривилегированите групи от населението. Доброто управление на териториалните икономически и социални системи в бъдеще все повече ще изисква конкретни мерки за развитие на административния капацитет, подобряване на координацията и модернизиране на институциите, изграждане на информационното общество, електронното управление, публичните електронни услуги и електронния пазар, както и осигуряване на ширококолов достъп за хората и бизнеса.

За постигането на поставените цели ще се прилага стратегическа рамка от ограничен брой приоритети, специфични цели и мерки, които са формулирани на основата на принципа за съгласуваност с националните цели и приоритети и политиката на ЕС в областта на регионалното развитие, координация и концентрация на ресурсите, интегриран подход на планиране и програмиране, съфинансиране и сътрудничество между партньорите при широка информираност и публичност на действията, свързани с устойчивото и интегрирано развитие на областта за периода до 2020 г.

В обхвата на **Стратегическа цел 1: Възстановяване на икономическата динамика и създаване на благоприятна за иновации бизнес среда** стратегическата рамка за развитие на областта предвижда следните приоритети:

Приоритет 1:

Възстановяване и повишаване конкурентоспособността на регионалната икономика.

Постигането на устойчив икономически растеж чрез подкрепа и стимулиране развитието на бизнеса има ключова роля при създаването на условия за подобряване качеството и стандарта на живот на населението в областта. Стимулирането на икономическото развитие ще се осъществява чрез активизиране дългосрочната конкурентоспособност на предприятията в област Ямбол и тяхната способност да създават устойчиви работни места. Област Ямбол има благоприятни възможности за развитие на икономиката благодарение на стратегическото си разположение. Благосъстоянието на дадената област зависи от нивото на производителността на разположените на неговата територия предприятия. Малките и средните предприятия са основните, които допринасят за развитието на икономика и генерират икономически растеж – на основата на традиционни, както и на нови високотехнологични производства. Те не само създават голяма част от брутният вътрешен продукт в областта, но и осигуряват заетост за населението. В този аспект специфичният потенциал на местната икономика в област Ямбол може да се активизира чрез подпомагане на МСП и създаване на благоприятни условия за тяхното развитие и инвестиционна дейност. Това е свързано с подкрепа на бизнеса за технологично обновяване и модернизиране, с достъп до финансиране и използване на иновации, развитие на зелени икономически дейности в съответствие с принципа на устойчиво развитие за намаляване консумацията на енергии и суровини. Приоритетът ще подкрепя подобряването на бизнес инфраструктурата в производствените зони (транспортна свързаност, водоснабдяване и канализация, достъп до интернет), ще насърчава създаването на клъстери.

Инвестиционните мерки за постигане на Приоритет 1: Възстановяване и повишаване конкурентоспособността на регионалната икономика могат да включват:

1.1. Подобряване на достъпа до бизнес инфраструктура и развитие на бизнес услугите за МСП и схемите за финансов инженеринг

Дейностите, които ще бъдат изпълнявани, са ориентирани към подобряване на достъпа до инфраструктурни мрежи на територията на обособени производствени зони

в област Ямбол като водоснабдяване, канализация, пречистване на отпадъчните води, вътрешна мрежа от пътища/улици в производствената зона, захранване с ел. енергия, захранване с природен газ, достъп до интернет, осигуряване на достъп до логистични и складови услуги, свързване на зоната с републиканската пътна мрежа и жп мрежата на страната, където е необходимо и икономически възможно. Ще се обърне внимание на осигуряването на достъп до широколентов интернет, който да подпомогне въвеждането на нови технологии от предприятията в зоната и да съдейства за развитието на иновации и разработване на нови продукти.

В зависимост от регионалните потребности и традиции и потенциала на градовете, ще се подкрепя изграждането на нови, реконструкцията и модернизацията на съществуващи бизнес и производствени зони.

Укрепването на съществуващите микро, малки и средни предприятия, развитието на предприемачеството и създаването на нови фирми изискват намаляване на административното бреме, подобряване и развитие на съвременни бизнес услуги и прилагане на ефективни схеми за финансов инженеринг и кредитиране, включително предоставяни от публичния сектор на основата на съвременни ИКТ. Дейностите, които могат да подкрепят тази мярка, включват изграждане на информационни бизнес центрове, бизнес инкубатори (особено за иновативни и с експортна ориентация фирми), подкрепа за формиране на клъстери в промишления и аграрния сектор и сектора на услугите, предоставяне на информация и насърчаване участието в схеми за бизнес кредитиране и финансов инженеринг, подкрепа за внедряване на системи за управление на качеството и продуктово сертифициране.

1.2. Подобряване конкурентоспособността и подкрепа за развитие на селскостопанските дейности, преработвателната промишленост и традиционни икономически дейности

Важна роля за постигане на устойчив икономически растеж в областта ще има създаването благоприятни икономически условия за развитие на модерно земеделие и възстановяване на напоителните съоръжения и системи за поливно земеделие. Област Ямбол има потенциал за привличане на инвеститори в преработвателната промишленост и особено при преработката на плодове и зеленчуци. Това предопределя подкрепата на дейности по създаване на нови и повишаване ефективността на съществуващите бизнес и маркетингови услуги в сектора.

В рамките на тази мярка ще се насърчава развитието на специфични икономически сектори и традиционни икономически дейности с потенциал за растеж и бъдещо развитие на територията на област Ямбол, като се използват уникалните предимства на местните икономики и тяхната специализация. Съхраняването на местната идентичност е свързано, например, с подкрепа и популяризиране за развитието на винопроизводство и производство на специфични хранителни продукти и др., които изпитват временни затруднения, но имат висока добавена стойност и могат да доведат до повишаването на конкурентоспособност, както и до утвърждаване на уникалността на областта.

1.3. Развитие на устойчиви форми на туризъм в област Ямбол.

Област Ямбол има потенциал за развитие на алтернативни форми на туризъм - многобройни паметници на културното и историческото наследство, природни ресурси и забележителности. Пълноценното им използване ще даде възможност за увеличаване на приходите и заетостта. Постигането на единна туристическа идентичност ще бъде основа за развитие на иновации и за създаване на позитивен имидж на областта.

В тази насока особен акцент ще бъде опазването и валоризацията на недвижими, движими и нематериални културни ценности в област Ямбол чрез реализация на дейности за опазване, цифровизация, социализация, експониране и популяризиране на културните ценности на територията на областта; изграждане и реконструкция на инфраструктурата за достъп до и около обектите на културно и природно наследство вкл. за хора в неравностойно положение, създаване на охранителни зони, определяне режим на ползване, създаване на правилници за управление и експлоатация; реставрация и консервация на недвижими културни ценности от архитектурното наследство.

Необходимо е насочване на повече усилия към разработване и реализиране на ефективен маркетинг и реклама на туристическите продукти в област Ямбол.

Независимо от съществуващите благоприятни възможности за развитие на алтернативни форми на туризъм в областта, потенциалът не е използван рационално. Териториите, отдалечени от гр. Ямбол остават непозната дестинация. Привличането и задържането на туристи преминава през формиране на атрактивен туристически продукт и неговото популяризиране на туристически борси и изложения.

Ще се подкрепя създаването на туристически продукт, който ще отразява културната специфика, обичаи и традиции и културни събития, които имат периодичен характер - фестивали, музикални дни, театрални дни, дни на поезията и др. Интегрирането в регионален туристически продукт на известни недвижими културни ценности, природни забележителности, на характерни за областта представители на флората и фауната, на местни обичаи, представени като туристическа атракция и културни събития ще засили интереса на туристите към областта и ще създава позитивен имидж и популярност.

За популяризиране на туристическите продукти от голямо значение е създаването и насърчаването на развитието на регионални и местни туристически асоциации и партньорството между тях и между общините в областта, тъй като по този начин може да се постигне допълняемост на туристическите атракции и предлагане на туристически пакети.

1.4. Развитие на изследователската дейност и използване на иновации и нови технологии в предприятията от област Ямбол.

Внедряването на нови технологии и прилагането на иновации е най-сигурният път за повишаване на конкурентоспособността на област Ямбол. Този тип публични интервенции са с доказана устойчивост и способност за привличане на желани инвестиции, водещи до създаване на привлекателни работни места, задържане на човешкия капитал и генериране на регионален растеж.

Функциониращите предприятия на територията на областта, включително в изостаналите периферни части, следва да положат усилия за запазване на позициите и предимствата си чрез възможността за реструктуриране, диверсифициране и развитие на производството и на предоставяните услуги. За тази цел ще се подкрепят дейности, свързани с „интелигентната специализация“, внедряване на нови и високотехнологични решения и насърчаване реализацията на пазарно ориентирани проекти. Ще се акцентира върху създаването на нови високопродуктивни и технологични предприятия, както и върху разработването и внедряването на иновации.

Ще се подкрепят действия, които са в посока разширяване на сътрудничеството между ВУЗ, изследователските организации и предприятията на територията на областта и на Югоизточния регион.

1.5. Подобряване на енергийната ефективност и насърчаване на нисковъглеродната икономика в област Ямбол.

Предвидените дейности следва да се фокусират върху повишаване на енергийната ефективност в производствения сектор и използването на екологични („зелени“) технологии и продукти с оглед намаляване на въглеродните емисии. Дейностите за енергийна ефективност следва да обхванат основно и рехабилитацията на сградния фонд - обществените сгради и жилищния сектор, включително и използването на енергия от възобновяеми източници, където е икономически изгодно и приложимо.

Приоритет 2:

Устойчиво и ефективно използване на ресурсите, развитие на модерна инфраструктура, подкрепяща растежа и създаването на работни места.

Бъдещото икономическо развитие на област Ямбол задължително трябва да се осъществява в синхрон с приоритета за намаляване негативните въздействия върху околната среда и по-ефективно използване на ресурсите, заложен в РПР, НСПР, Стратегия „Европа 2020“ на ЕС и в редица други европейски стратегически документи.

Възможните мерки за постигане на **Приоритет 2: Устойчиво и ефективно използване на ресурсите, развитие на модерна инфраструктура, подкрепяща растежа и създаването на работни места** включват:

2.1. Подкрепа и привличане на инвестиции във водния сектор

Дейностите по тази мярка са насочени към изпълнение на дейностите, заложили в Стратегията за ВИК инфраструктурата за изграждане на нови и реконструкция на съществуващи водоснабдителни мрежи, като в резултат от осъществяването им ще се подобри качеството на средата за живот в района.

Големият процент на загубите при преноса на вода по водопроводната мрежа в област Ямбол, показва че водопроводите са силно амортизирани и се нуждаят от цялостна модернизация.

Ще се подкрепя подобряване на техническото състояние на водопроводните системи; изграждане на пречиствателни станции за питейни води; изграждане на

водоснабдяване в зоните за развитие на бизнес; рехабилитиране на съществуващи язовири.

Тази мярка е свързана пряко с целите на Стратегията „Европа 2020” за подобряване управлението на водния цикъл и е в съответствие със Стратегията за развитие на ВиК инфраструктурата за изграждане на канализационни системи и пречиствателни станции за отпадъчни води в населените места над 2000 е.ж. Дейностите ще включат и изграждане на биологично стъпало на пречиствателни станции за отпадъчни води за всички агломерации с над 2000 е.ж. и на стъпало за отстраняване на биогенни елементи (азот и фосфор), на пречиствателни станции за отпадъчни води за агломерации над 10 000 е.ж., които заустват пречистените отпадъчни води в чувствителни зони. Предвижда се изграждане на регионални центрове за третиране/компостиране на утайки генерирани от ПСОВ. Посочените дейности са свързани с изпълнение на националните ангажменти по осигуряване на прилагането на европейското законодателство в областта на околната среда.

2.2. Подобряване и оптимизиране на системата за управление на отпадъците в област Ямбол.

Дейностите са насочени към комплексното решаване на проблемите, свързани с отпадъците в областта. Целта е да се ограничи вредното им въздействие върху здравето на хората и околната среда и същевременно да се премине към повторната им употреба, с което ще се намали ползването на първични природни ресурси. Предвижда се разработване на програми, чрез които да се намали драстично количеството на отпадъците и въвеждане на модерни схеми на управлението им, което от своя страна ще допринесе за намаляване на емисиите на парникови газове в област Ямбол. Битовите и строителните отпадъци ще бъдат сепарирани, рециклирани и използвани отново.

Системата за сметосъбиране работи относително добре в градовете в областта, но в голяма част от селските райони тя не функционира ефективно и това води до поява на нерегламентирани сметища и увреждане на околната среда. Преминаването към обработка на битовите отпадъци в регионални депа ще намали броя на функциониращите сметища.

В Националната програма за управление на дейностите по отпадъците е предвидено изграждане на система от съоръжения (общо 57 за цялата страна),

осигуряваща екологосъобразното обезвреждане на цялото количество битови отпадъци, генерирани в страната.

Към момента на територията на ЮИР са построени и се експлоатират в Созопол, Елхово и Добрич. Останалите 22 от предвидените с Националната програма за управление на дейностите по отпадъците регионални депа (за ЮИР - Ямбол, Бургас, Стара Загора, Малко Търново) са в процес на различни етапи на подготовка за изграждане.

Подобряването на системата за сметосъбиране и въвеждане на по-ефективна система за управление на отпадъците е важна задача в областта.

По специфичната цел също така ще се подкрепят мерки за информиране на обществото за рисковете при неправилно третиране на отпадъците.

2.3. Опазване, поддържане и възстановяване на биологичното разнообразие в област Ямбол.

Дейностите по тази мярка ще включват разработване и актуализиране на планове за управление на защитени територии и на защитени зони по Натура 2000. Важен елемент от цялостната дейност е картирането на природни местообитания и видове, предмет на опазване в зоните по Натура 2000.

Друга дейност, която ще получи подкрепа, е разработването на планове за действие за застрашени животински и растителни видове, както и опазването, поддържането и възстановяването на местообитания и видове в областта.

Биоразнообразието е не само природно богатство, но и потенциал за бъдещото развитие на област Ямбол. Защитените видове на флората и фауната ще се популяризират като символи на област Ямбол, които да засилват интереса към него. Създаването на подходящи условия за наблюдение на редки и застрашени видове и привличането на лимитиран брой туристи, ще създаде поминък за местното население и ще изгради позитивно отношение към опазването и доброто управление на защитената зона.

Основни места за наблюдение на птиците в област Ямбол – Адата-Тунджа, Дервентски възвишения, Западна Странджа, Комплекс Стралджа, Язовир Малко Шарково, Язовир Овчарица.

2.4. Превенция на природни и технологични рискове на територията на област Ямбол.

За да се осигури икономическа и социална стабилност и развитие на областта в дългосрочен план е необходимо да се планират дейности, осигуряващи адаптирането на областта към климатичните промени и редуциране на природните рискове до допустими нива, както и да се стимулират научните изследвания за прогнозиране на местно въздействие на климатичните промени.

Дейностите, които се предвижда да бъдат реализирани, са насочени към намаляване и превенция на рисковете от бедствия и аварии, създаване и непрекъсната актуализация на база данни за рискови зони, изграждане на системи за ранно предупреждение за възникващи опасности от наводнения, пожари, почистване на корита на реки и изграждане на защитни съоръжения, изследване на последиците от промените в климата, изграждане на съоръжения за борба с ерозията, залесяване на обезлесени участъци, устойчиво използване на земите и др.

2.5. Повишаване на качеството на атмосферния въздух на територията на Област Ямбол.

Силно замърсени речни участъци са установени по р. Тунджа. В този смисъл дейностите по тази цел са насочени към намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, към разработване и изпълнение на (общински) програми за управление на качеството на въздуха в областта с нарушено качество на въздуха, към повишаване употребата и насърчаване на производството на екологично чисти горива.

Като цяло реализацията на дейностите ще доведе до превръщането на околната среда в по-здравословна за хората, които живеят и се трудят в област Ямбол с нарушено качество на въздуха.

2.6. Рехабилитация, реконструкция и модернизация на инфраструктурните мрежи в транспорта – подобряване на пътно-транспортните връзки и свързаността на района, интермодалност и развитие на устойчив/ екологичен транспорт.

Подобряването на свързаността на областта ще осигури достъп до коридорите от трансевропейската транспортна мрежа TEN-T и до друга транспортна инфраструктура от европейско, национално и регионално значение. За подобряване свързаността в национален и международен план значение има завършването на участъка от АМ „Тракия“ и рехабилитацията на участъци от първокласната пътна мрежа в района. По-

добрата свързаност между област Ямбол и съседните райони от ниво 2 в страната, както и в самия район, ще изисква подобряване на мрежата от пътища от II и III клас, които осигуряват достъпа до общинските и областния център.

Дейностите по тази мярка предвиждат също така реконструкция и изграждане на общинската пътна мрежа, осигуряваща и подобряваща достъпа до местата за предоставяне на публични услуги, до места за рекреация и туризъм, до културни обекти, до производствени и бизнес зони. Ще се подкрепят дейности за подобряване на транспортното обслужване на населените места, отдалечени от общинските центрове в областта, като действията за подобряване състоянието на пътната мрежа се съчетаят с подобряване на обществения транспорт.

2.7. Разширяване на достъпа до съвременни ИКТ мрежи – изграждане на ширококоловни мрежи за достъп до информация и услуги.

В средно и слабо населените селски райони ниската степен на ширококоловен достъп поставя населението в неравностойно положение. За преодоляване на тези различия е целесъобразно осигуряване на ширококоловна свързаност на първо място за нуждите на държавни ведомства и обществени институции като кметства, читалища, училища и др., създаване на свободни безжични зони около обществени сгради и институции. В населените места е целесъобразно изграждане на обществени компютърни зали, на безжични зони около тях и/ли осигуряване на интернет достъп в читалищата и др.

Стратегическа цел 2: Осигуряване на по-добри условия за заетост, социално приобщаване, повишаване качеството на живот и изграждане на административен капацитет за добро управление на областната стратегия за развитие ще бъде постигната чрез реализацията на следните приоритети:

Приоритет 3:

Развитие на пазара на труда, увеличаване на заетостта, адаптиране на образователните политики и социално включване.

Създаването на по-добри условия за заетост чрез подобряването на знанията и уменията на работната сила и инвестициите в човешките ресурси осигурява повече и по-качествени работни места и интегриране на възможно най-голям брой хора към пазара на труда. Намаляването на безработицата сред рисковите групи на пазара на труда, насърчаването на младежката заетост; адаптирането на работната сила към съвременните изисквания на пазара на труда са ключови задачи, които следва да бъдат подкрепени с оглед постигане на по-висока конкурентоспособност на регионалната икономика.

Подобряването на здравната, социалната и културната инфраструктура и осигуряването на достъп до институциите, предоставящи здравни, социални и културни услуги в област Ямбол ще има решаващо значение за подобряване качеството на живот и оттук като цяло ще се отрази положително върху постигането на социална интеграция и включване и постигане на икономически растеж.

Инвестиционни мерки ще бъдат насочени към:

3.1. Насърчаване на младежката заетост

Дейностите, които ще бъдат подкрепени, включват подобряване на професионалната подготовка на младите хора и придобиване на практически опит от учащите през време на обучението; разширяване на чуждоезиковото обучение и обучение по ИКТ, разработване на съвместни програми с бизнеса и работодателските организации за насърчаване на младежката заетост.

3.2. Намаляване на безработицата сред рисковите групи на пазара на труда

Разработването и въвеждането на специализирани програми за придобиване на квалификация и преквалификация на заетите в отрасли в процес на реструктуриране и придобиване на компетентности в съответствие с пазара на труда на идентифицираните рискови групи следват да бъдат сред ключовите дейности за подкрепа по тази мярка.

3.3. Подобряване качеството на образователната инфраструктура и осигуряване на равни възможности за образование и учене през целия живот

Мярката обхваща строителство, реконструкция, ремонт и оборудване на образователни институции – детски ясли и градини, основни и средни училища, факултета „Техники и технологии“ (напр. учебни зали, библиотеки, лаборатории,

учебни корпуси, интернет връзки), включително прилагане на мерки за енергийна ефективност. Ще се подкрепят дейности за комплексно пространствено и физическо интегриране на обектите на образователната инфраструктура в населените места.

Осигуряването на равни възможности за образование, включително за лица в затруднено социално и неравностойно положение, е важен елемент на политиката за осигуряване на условия за качествено образование и за мотивация на младите хора за участие в образователния процес. Основен принос в тази насока ще има прилагането на някои от ключовите мерки на реформата в предучилищното и училищното образование: включване в задължително предучилищно образование и на 4-годишните деца от учебната 2016/2017 г.; разширяване на възможностите за целодневна организация на учебния ден до VII клас; оптимизиране на самостоятелната и индивидуалната форма на обучение; прилагане на дистанционната и въвеждане на комбинирана форма на обучение, което ще гарантира повече възможности за достъп за различни категории лица и превенция на отпадането и ранното напускане и др. По тази цел се предвижда и подкрепа за изграждане на инфраструктура за достъп до образователните институции на хора в неравностойно положение.

Ще се поддържат дейности, свързани с осигуряване на достъп на повече лица до системата за висше образование, като например утвърждаването на гъвкави форми на обучение, стимулирането на мобилността в системата на образованието, младежта и науката и др. Добра възможността тук ще бъде въвеждането на задължителни учебни форми специално насочени към ромската общност в съответствие с Областна стратегия за интеграция на ромите 2013 -2020. В резултат от въвеждането на тези мерки ще се повиши образователния ценз и ще се даде възможност за реализирането им на пазара на труда.

3.4. Реконструкция, обновяване и оборудване на лечебни и здравни заведения.

Специален акцент ще се постави върху: създаване на високотехнологични звена за диагностика и лечение на социално-значими заболявания; подобряване на материалната база и обновяване на медицинската апаратура в хемодиализните структури. Тези мерки ще осигурят подобряване качеството на медицинското обслужване и здравната инфраструктура. С цел по-бърз достъп на населението до специализирани лечебни заведения, ще се поддържат инвестиции, свързани с подмяна на автомобилния парк и апаратура, както и извършване на ремонти в системата за

спешната медицинска помощ. От значение за развитие на пограничната територия в областта ще бъде споделеното използване на инфраструктура за социални и здравни услуги в отдалечените гранични населени места.

3.5. Развитие на социалните услуги за насърчаване на социалната интеграция и деинституционализация на грижите за уязвими социални групи.

По отношение на специализираните институции за предоставяне на социални услуги на възрастни хора, както и на деца, ще се подкрепят инвестиции в подобряване на условията и услугите в тях. Това ще доведе до повишаване на ефективността на социалните услуги и до оптимизирането им в рамките на политиката за деинституционализация в съответствие с Областната стратегия за развитие на социалните услуги 2011 -2015.

Към пакета от социални мерки за развитие на област Ямбол ще се предвидят и мерки за идентифициране, програмиране и мониторинг на специални действия за подпомагане на лицата и групите, застрашени от бедност, с оглед намаляване на техния дял в съответствие с европейските цели до 2020 г.

3.6. Подобряване на културната инфраструктура и на достъпа до културни услуги в област Ямбол.

По тази мярка ще се подкрепят дейности, свързани с осигуряване на достъп до културно и природно наследство в областта чрез изграждане, реконструкция и модернизация на културната инфраструктура - кина, театри, концертни зали, музеи и художествени галерии, библиотеки, читалища, вкл. подобряване достъпа на лицата в неравностойно положение до културните институции.

3.7. Изграждане и реконструкция на спортната инфраструктура за професионален спорт и спорт в свободното време и подобряване достъпа до спортни услуги в област Ямбол.

Съобразно държавната политика за осигуряване на условия за подобряване на физическата активност на населението, което ще има и положителен ефект за подобряване на здравния му статус, дейностите по тази цел предвиждат ремонт и модернизиране на съществуващата, както и изграждане на нови обекти на спортната инфраструктура за професионален спорт и спорт в свободното време. Косвено тези

дейности ще допринесат за подпомагане на местната икономика, чрез разкриване на нови работни места в населените места.

Приоритет 4:

Укрепване на административния и институционалния капацитет за добро управление.

Укрепването на експертния капацитет и компетенциите на регионалните и местни институции за разработване и реализация на регионалната политика, както и за управление на проекти е условие за постигане на стратегическите цели, заложи в ОСП към края на програмния период.

Подобряването на качеството на предлаганите административни услуги и облекчаването на административните процедури и режими от общинските и областната администрация за гражданите и бизнеса е фактор за привличане на инвеститори и за повишаване на качеството на живот в отделната община или областта като район от ниво 3.

Осигуряването на необходимите условия и ресурси за устойчиво и хармонично развитие на територията, вкл. и чрез разработването на стратегическите документи за регионално и местно развитие, подготовката на цифрови кадастрални карти, устройствени схеми и др. води до подобряване процеса на стратегическо планиране на регионалното развитие и до ефективното и ефикасно изпълнение на целите и приоритетите на политиката за регионално развитие на територията на областта.

Мерките, които могат да се прилагат, включват:

4.1. Насърчаване на електронно управление и фокусиране върху доброто управление.

Предвижданите дейности за насърчаване на инвестициите по тази мярка ще включват развитие на ефективна публична администрация на регионално и местно ниво и изграждане на благоприятна за гражданите и бизнеса институционална среда чрез осигуряване на достъп до ИКТ мрежи, съвременни електронни услуги, участие на гражданите и бизнеса в консултативни, регулаторни и контролни органи, засягащи техните интереси.

4.2. Развитие на териториалното сътрудничество и взаимодействие.

Развитието на териториалното сътрудничество между регионалните и местните власти ще бъде насочено към изграждане на ефективни партньорства за подготовка, промотиране и реализиране на трансгранични и междурегионални инициативи, включително чрез публично-частно партньорство и разширяване на достъпа до източници на финансиране.

Приоритет 5:

Балансирано териториално развитие и устойчиво градско развитие.

Прилагането на този приоритет има хоризонтален и интегрален характер и ще подпомогне постигането на ключовите Стратегическа цел 1 и Стратегическа цел 2, които са залегнали в стратегията за развитие на областта до 2020 г. В рамките на приоритета не са дефинирани специфични цели, тъй като по всяка от предвидените мерки ще се прилага интегриран подход, съобразен с целите и приоритетите на релевантните политики в различни икономически и социални сектори.

Основната цел на приоритета е да подпомогне процеса на устойчиво пространствено развитие и териториалното сближаване на област Ямбол с други региони на национално и европейско ниво.

Интегрираните инвестиционни мерки ще обхващат:

5.1. Устойчиво интегрирано градско развитие и подобряване качеството на градската среда.

Мярката предвижда балансирано териториално развитие на област Ямбол, като залага на укрепване и засилване ролята на градовете като двигатели на развитието, както и на подобряване на условията за устойчивото им развитие.

Усилията ще са насочени към гарантиране на устойчивото и интегрирано развитие на градовете и включва поредица от мерки и действия за подобряване на градската структура, опирайки се на интегрирания подход на планиране и управление на градското развитие.

Обект на приоритета е интегрираното обновяване и развитие на гр. Ямбол и подобряване на връзките с другите градове от националната мрежа от населени места, определени в Националната концепция за пространствено развитие на Република България 2013-2025 г.

Основен териториален адрес на тази мярка е гр. Ямбол, който е един от 36-те града в страната, за които към момента се разработват Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие (ИПГВР). Плановете ще дадат основата на функционалното обогатяване и хармоничното естетическо оформление на градската среда. Реализацията на бъдещите проекти, определени на основа на ИПГВР, ще бъде през плановия период 2014–2020 г.

По мярката ще се подкрепят дейности в зоните на въздействие, определени в ИПГВР, като: подкрепа за създаване на нови зони с потенциал за развитие, рехабилитация на стари производствени зони, подобряване на жилищната среда, модернизация на водопроводната мрежа, благоустрояване на публичните пространства (обновяване на паркове, зелени площи, детски площадки, велоалеи, улично осветление и др.), подобряване на достъпа до публични услуги (образование, здравеопазване и социални услуги), включително за хора с увреждания, мерки за енергийна ефективност, производство на енергия от ВЕИ в градска среда, развитие на интегриран екологичен градски транспорт, рехабилитация и реконструкция на градски улични мрежи и въвеждане на енергоефективно улично осветление и други мерки за повишаване на сигурността и предотвратяване на престъпността, газифициране, подобряване чистотата на атмосферния въздух и др.

Въвеждането на екологосъобразни системи и технологии за градския транспорт в гр. Ямбол ще спомогне за преодоляване на проблемите със замърсяването на градската среда. Дейностите в тази насока ще подпомогнат изпълнението на ангажиментите на страната, на района и на областта за ограничаване на негативните последствия от глобалните изменения на климата, чрез намаляване на емисиите на парникови газове от транспорт в населените места. Ще се подобри управлението на градския транспорт чрез въвеждане на интелигентни системи за управление на трафика.

5.2. Обновяване на населените места и подобряване качеството на живот в селските райони.

С цел противодействие на тенденциите за обезлюдяване и социален и икономически спад в селските райони е необходимо целенасочено да се стимулира развитието на малките градове и селата. Дейностите, които ще се подкрепят по тази мярка, са свързани с: доизграждане и модернизиране на местната техническа

инфраструктура (общински пътища и мостове, улична мрежа, водоснабдителни и канализационни системи), обновяване и благоустрояване на градската инфраструктура и селата (тротоари, площади, осветление, зелени площи), предлагане на базови публични услуги, инвестиции в образователна, социална, здравна, културна и спортна инфраструктура, опазване на културното и природно наследство в населените места, развитие на туризма, подобряване на достъпа до интернет и др.

5.3. Развитие на трансграничното сътрудничество и мобилизиране потенциала на граничната територия в област Ямбол.

Мярката се отнася до развитието и широкото използване на предимствата на териториалното сътрудничество, особено в изостаналите територии в областта с цел усвояване на добрите практики на трансгранични области и общини.

Трансграничното сътрудничество е възможност за подобряване развитието на граничната територия и за разрешаване на специфичните проблеми. Сътрудничеството между граничната ни територия е средство за насърчаване на инвестициите, за развитието на бизнеса, за опазването на природните ресурси, както и съдейства за повишаване привлекателността им за хората, които живеят и работят там, както и за засилване на интереса на стратегическите инвеститори към този изостанал икономически район.

Областите на въздействие, които подкрепя мярката обхващат разработване и изпълнение на съвместни проекти и инициативи между граничната територия, насочени към: подобряване качеството на живот и работната среда; подобряване достъпа до основните публични услуги; създаването на възможности за повишена конкурентоспособност и устойчиво развитие; подобряване на инфраструктурни връзки – пътна мрежа; развитие на съвместни туристически и културни инициативи; съвместно управление на природните ресурси, преодоляване на рискове и опазване на околната среда; сътрудничество в областта на здравеопазването и социалните услуги и др. Вниманието следва да се обърне на възможностите за създаване на бизнес партньорства и разширяване на търговско-икономическите контакти с новоизградени производствени зони и логистични центрове в европейската част на Република Турция.

Адекватното отразяване на националните и европейските цели и приоритети на регионалната политика на областно ниво е ключова предпоставка за постигането на

успех при реализацията на посочената стратегическа рамка за развитието на област Ямбол, тъй като по този начин ще се постигне изпълнение на няколко предварителни условия:

- създаване на условия за синергичен ефект и по-широка политическа подкрепа на местните и регионалните усилия за преодоляване на дефицитите и проблемите в развитието на областта, както и на предприетите структурни реформи за постигане на ускорено развитие и устойчивост на провежданите от областта политики;
- осигуряване на по-добри възможности за търсене и получаване на безвъзмездно съфинансиране от национални и европейски източници и фондове на проектите с регионално и местно значение;
- публичният и гражданският сектор, бизнесът на територията на областта трябва да получат стимули за развитие и мултиплициране на постигнатите резултати и позитивни ефекти, като им се даде възможност да ориентират и планират по-добре собствените си политики, финансови ресурси и дейност и извличат допълнителни ползи, знания и умения от натрупания опит при разработването и впоследствие при реализацията на ОСР.

**ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЛАСТ ЯМБОЛ
ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 г.**

В И З И Я

Област Ямбол – територия и регионална общност с възстановени икономически позиции, създаващи условия за повече и по-добри работни места в частния и публичния сектор, със съхранено природно и културно наследство и подобро качество на живот.

Стратегическа цел 1.

Възстановяване на икономическата динамика и създаване на благоприятна за иновации бизнес среда.

Стратегическа цел 2:

Осигуряване на по-добри условия за заетост, социално приобщаване, повишаване качеството на живот и изграждане на административен капацитет за добро управление.

Приоритет 1.

Възстановяване и повишаване конкурентоспособността на регионалната икономика.

Приоритет 2.

Устойчиво и ефективно използване на ресурсите, развитие на модерна инфраструктура, подкрепяща растежа и създаването на работни места.

Приоритет 3.

Развитие на пазара на труда, увеличаване на заетостта, адаптиране на образователните политики и социално включване.

Приоритет 4.

Укрепване на административния и институционалния капацитет за добро управление.

Приоритет 5. (хоризонтален) Балансирано териториално развитие и устойчиво градско развитие.

3. Обща оценка на необходимите ресурси за постигане целите на стратегията

Оценката на необходимите ресурси за постигане на целите на стратегията за развитие на областта (*вж. Приложението*) има експертен характер и идентифицира финансови механизми и инструменти за мобилизиране на средства за изпълнение на стратегията. Оценката позволява реалистично определяне на минимума необходими финансови средства, като включва ресурси от основни източници:

- Национално финансиране от публични източници, основно републиканския бюджет и общинските бюджети;
- ЕФРР и други фондове на ЕС;
- Частни финансови ресурси¹;
- Международни финансови институции;
- Инструменти за финансов инженеринг.

Определената финансова рамка за периода 2014-2020 г. систематизира необходимите ресурси по начин, който дава възможност за обвързването им с целите и приоритетите на областната стратегия за развитие за целия период на нейното изпълнение, както и дялово разпределение между отделните приоритети. по години. Бъдещите оценки на постигнатия напредък за изпълнението на ОСР ще се базират на тази финансова рамка, както и на обобщените резултати и аналитичния преглед на финансовото изпълнение на ключови проекти по оперативните програми, имащи териториални измерения и допринасящи за реализиране на съответните стратегически цели и приоритетни направления, залегнали в стратегията.

¹ Частните ресурси не са прогнозирани на този етап и не са включени в общата оценка.

4. Териториален обхват на районите за целенасочена подкрепа

Определянето на районите за целенасочена подкрепа (РЦП) на територията на област Ямбол в рамките на областната стратегия за развитие създава условия за ефективна териториална концентрация на ресурсите и за намаляване на вътрешнорегионалните различия в степента на развитие на отделните общини.

За определянето на РЦП са използвани икономически, социални и инфраструктурни *критерии*, отчитащи:

- равнището и динамиката на икономическо развитие, структурата на икономиката; заетостта и безработицата;
- степента на изграденост на техническата инфраструктура;
- демографската, социалната и селищната структура,
- географското положение и наличния потенциал за постигане на целите за развитие на съответната община.

Статистическа информация за показателите, по които са определени РЦП, се базира на данните на Националния статистически институт и административната статистика на Агенцията по заетостта.

В териториалния обхват на РЦП в област Ямбол² са включени общини съобразно съответните стойности по показатели, които отчитат по-слабо развита икономика, по-ниска работна заплата от средната за страната, по-висока безработица от средната, застаряващо население, по-ниска гъстота на населението, недостатъчно развита пътна инфраструктура, възпрепятстваща връзките на населените места с общинския център и помежду им, дефицити в канализационната инфраструктура и проблемно водоснабдяване.

При използването на определените показатели общините на територията на областта могат да бъдат категоризирани по степен на „уязвимост“ в зависимост от общото влияние на показателите върху конкурентоспособността, устойчивото развитие и просперитета на съответните общини.

² Разработени са 2 варианта на териториалния обхват на РЦП в зависимост от методиката на изчисляване на показателите.

Конкретният териториален обхват на районите за целенасочена подкрепа е, както следва:

Категории общини (на базата на Вариант 2)

(I категория - висока степен на уязвимост; VIII категория - ниска степен на уязвимост)

I категория – общини, попадащи в териториален обхват на РЦП по 8 показателя - **0**;

II категория – общини, попадащи в териториален обхват на РЦП по 7 показателя - **0**;

III категория – общини, попадащи в териториален обхват на РЦП по 6 показателя – **Болярово, Стралджа, Тунджа**;

IV категория – общини, попадащи в териториален обхват на РЦП по 5 показателя - **Елхово**;

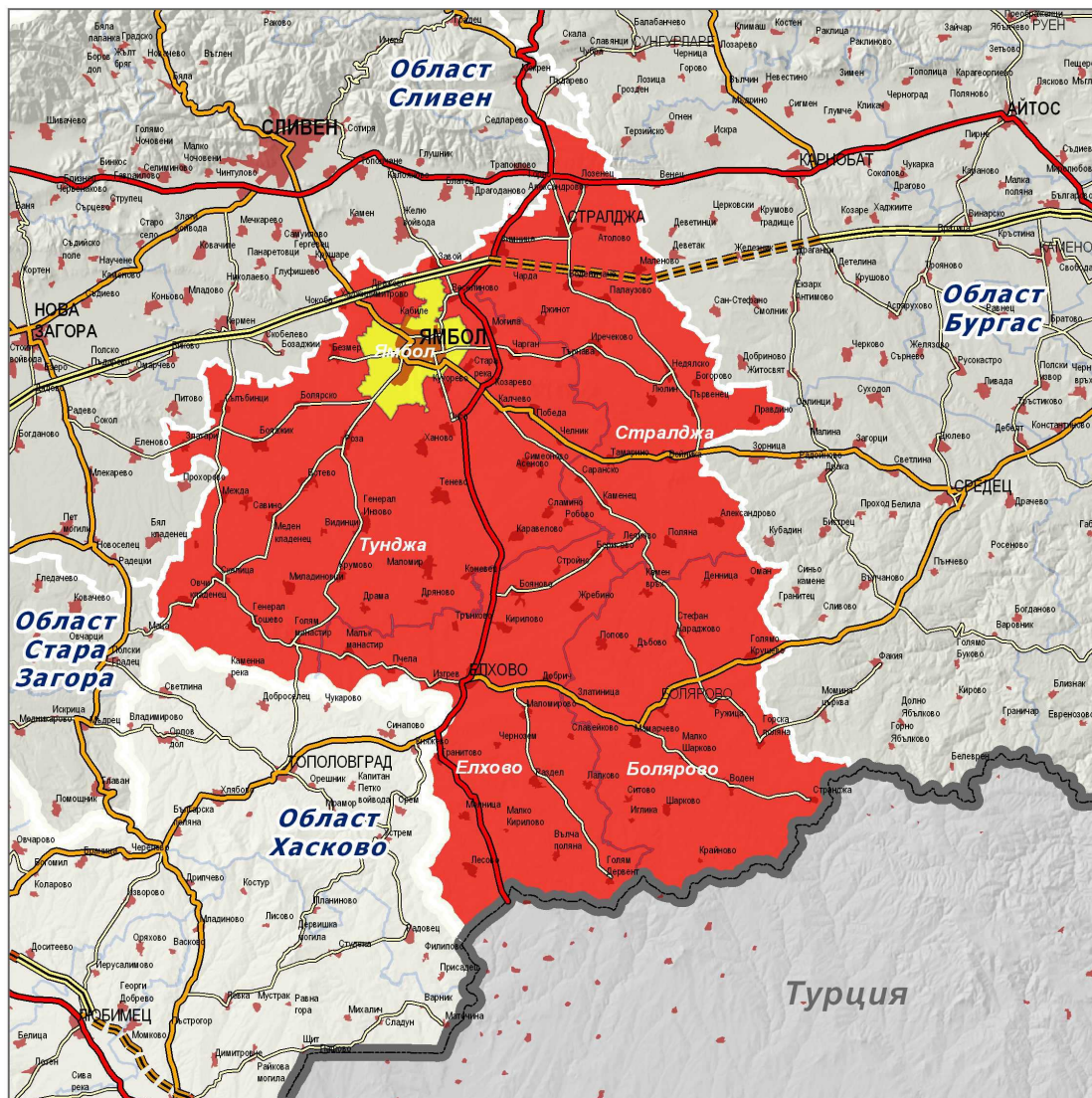
V категория – общини, попадащи в териториален обхват на РЦП по 4 показателя – **0**;

VI категория – общини, попадащи в териториален обхват на РЦП по 3 показателя - **0**;

VII категория – общини, попадащи в териториален обхват на РЦП по 2 показателя - **0**;

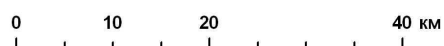
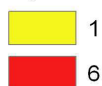
VIII категория – общини, попадащи в териториален обхват на РЦП по 1 показател - **Ямбол**.

ОБЛАСТ ЯМБОЛ ОБЩИНИ ЗА ПОДКРЕПА

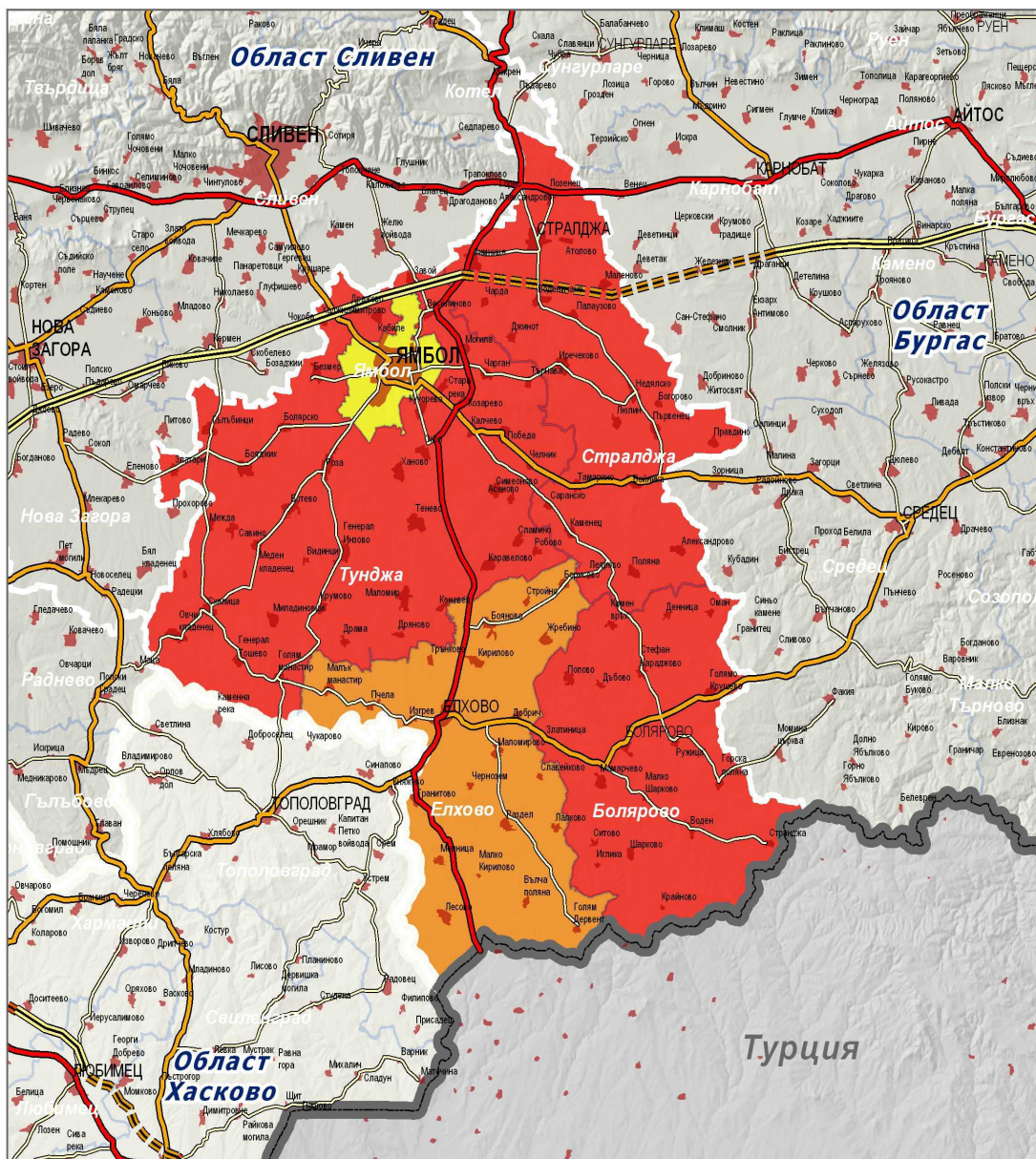

Общини за подкрепа (Вариант 1)

Брой показатели

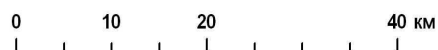
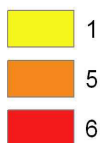

ОБЛАСТ ЯМБОЛ ОБЩИНИ ЗА ПОДКРЕПА

Общини за подкрепа (Вариант 2)

Брой показатели

5. Критерии за оценка на изпълнението на стратегията

Цялостното изпълнение на Областната стратегия за развитие на област Ямбол за периода 2014-2020 г. ще бъде оценявано, като се използват дефинираните по-долу критерии за обективна и независима оценка. Критериите ще бъдат използвани от експертни екипи, на които ще бъде възложено извършването съответно на **междинна и последваща оценка на изпълнението на стратегията** в съответствие с изискванията на Закона за регионалното развитие и Правилника за неговото прилагане.

Междинната оценка на изпълнението на ОСР ще бъде организирана и завършена не по-късно от края на 2018 г. или четири години след началото на периода на нейното действие, а последващата оценка ще бъде приключена до една година след края на периода за изпълнение или до края на 2021 г. Тези оценки имат стратегически характер и на базата на техните резултати и препоръки ще бъде актуализирана и самата стратегия за развитие на областта както за периода до 2020 г., така и след този период.

Критериите за оценка на изпълнението на областната стратегия за развитие целят **(а)** да се извърши аналитичен преглед на състоянието и факторите за социално-икономическо развитие на областта; **(б)** да се отчете въздействието и постигнатия напредък при реализацията на поставените цели и приоритети за устойчиво интегрирано развитие на областта; **(в)** да се подпомогне извършването на качествени и количествени оценки, свързани с цялостното развитие на областта.

Критериите, които се залагат за оценка изпълнението на ОСР на област Ямбол, са следните:

1. Адекватност на поставените цели и определените приоритети и мерки на нуждите от развитие и **съответствие** на стратегията с актуалната политика за регионално развитие в страната и в ЕС;

2. Реалистичност и приложимост на целите, приоритетите и мерките по отношение потенциала и капацитета на областта за тяхното постигане, както и по отношение на текущата и прогнозираната социално-икономическа ситуация в областта, Югоизточния район и страната като цяло;

3. Политическа и социална ангажираност, капацитет на институциите (в частност на областната администрация), регионалните и местните партньори за

прилагане на стратегията и развитие на политиката за устойчиво интегрирано регионално и местно развитие в областта;

4. Ефективност на стратегията за постигане на конкретни резултати и въздействие в определените сектори;

5. Ефикасност на привлечените и използваните финансови ресурси за постигане на целите и приоритетите за регионално развитие на територията на областта, включително от национални публични и частни източници на финансиране, както и от Европейските структурни и инвестиционни фондове;

6. Устойчивост на резултатите и възможност постигнатите по-добри икономически, социални и екологичните характеристики в развитието да продължат своето въздействие в средносрочен и дългосрочен план.

Избраните критерии за оценка на изпълнението ще позволяват интегриране и отчитане на информация, свързана с общите индикатори за постигане на растеж и заетост (БВП, заетост и безработица и др.), както и на специфични индикатори в отделни икономически и социални сфери на територията на областта чрез използване на обективна статистическа информация и специални проучвания за съответния времеви период.

6. Стратегически насоки за разработване на целите и приоритетите на общинските планове за развитие

Формулирането на стратегическите насоки, засягащи процеса на разработване на политики и планиране на развитието на общините в област Ямбол, трябва да бъде извършвано в сътрудничество и партньорство с местните власти, социално-икономическите партньори и местните общности. Това взаимодействие е необходимо за ефективната подготовка и реализацията на цялостна политика за регионално и местно развитие на територията на областта. Общините имат ключова роля за мобилизиране на местните ресурси и капацитет за постигане на общите цели на развитието на областта чрез формулиране на местните стратегии и изпълнението на общинските планове за развитие за периода 2014-2020 г. От друга страна, конкретните резултати, ефекти и въздействия от цялостната политика за регионално развитие остават на местно ниво и са от полза на местните общности.

В този контекст, Областната стратегия за развитие на област Ямбол представя стратегическите насоки, с които общините трябва да се съобразят при разработване на общинските планове за развитие и формулирането на целите и приоритетите за местно развитие за периода до 2020 г.

ОСР определя общи цели и приоритети за устойчиво интегрирано развитие на областта, като общините следва по подходящ начин да отразят и да интегрират тези цели и приоритети в своите планове за развитие. При разработване на планове за развитие се определя конкретния начин за интегриране на общите за областта цели и приоритети на регионалното развитие, като в зависимост от икономическото и социалното си състояние и съществуващия потенциал всяка община може да адресира само част от общите приоритети и да предвиди специфични мерки, които имат пряко отношение към развитието на общината. В допълнение, общините могат да определят допълнителни цели, приоритети и мерки, които най-пълно и точно отразяват специфичните нужди от развитие на съответната община и местна общност.

Общите насоки за постигане на съгласуваност и взаимодействие в процеса на стратегическо планиране на регионалното и местното развитие се основават на

следните принципи и условия, които следва да бъдат отчетени при разработването на общинските планове за развитие за периода 2014-2020 г.:

- Стратегическото планиране на устойчиво интегрирано регионално и местно развитие е свързано с процес на консултиране и постигане на съгласие между областта и общините за общите за региона цели и приоритети. Този консултативен процес трябва да обхваща и междуобщинското сътрудничество, съвместното разработване и реализация на междуобщински проекти и проекти с регионално значение за територията на областта;
- Ресурсите за регионално и местно развитие, включително на средствата от ЕС и други международни донори, следва да бъдат концентрирани в сфери и територии, където има най-голяма нужда и потенциал и ще бъде постигнат максимален ефект с оглед преодоляване на социално-икономическите и териториалните дисбаланси и неравенства;
- Прилагането на принципа на партньорство в процеса на изпълнение на общинските планове за развитие ще допринесе за мобилизиране на повече средства, ефективно и ефикасно усвояване на привлечените ресурси за местно развитие. В това отношение е необходимо укрепване на административния и институционалния капацитет на областно и на общинско ниво;
- Развитието на трансграничното и междурегионалното сътрудничество в рамките на политиката за териториално сближаване на ЕС ще бъде ефективен инструмент за по-пълноценно използване на природния, икономическия и социалния потенциал на областта и общините;
- Засилването на интегрирания териториален подход в процеса на планиране на развитието ще изисква разработване на концепции и схеми за пространствено развитие на територията на областта и на общините, които заедно с устройствените планове на общините ще очертаят вижданията и насоките за развитие на селищната мрежа и обновяване на населените места и особено на градските центрове, идентифициране на зоните за растеж и за генериране на заетост, проблемите на периферността и достъпността на териториите;
- Стратегиите за устойчиво интегрирано местно развитие, които ще залегнат в общинските планове за развитие, трябва да интерпретират и да включат в зависимост от спецификата и потенциала на общините въпросите, свързани с

глобалните екологични проблеми и цели, както и мерки за адаптиране към климатичните промени. В тази насока следва да се определят подходящи критерии и показатели за отчитане на екологичното въздействие и намаляване на климатичната уязвимост.

- Развитието на информационното общество и електронното управление е съществен фактор за подобряване на публичните услуги за населението и бизнеса и развитие на местните икономики.

Специфичните насоки в процеса на планиране обхващат следните приоритетни оси, които се препоръчва да бъдат следвани при формулиране на целите и приоритетите за местно развитие в рамките на общинските планове за развитие за периода до 2020 г.:

Приоритетна ос 1: Конкурентоспособност на местните икономики на общините.

Инвестиционните мерки могат да обхващат:

- Подкрепа и стимулиране развитието на бизнеса и бизнес услугите, включително сектора на туризма, селскостопанската и хранително-вкусовата промишленост;
- Улесняване на достъпа до финансиране за МСП и нововъзникващи предприятия;
- Насърчаване на иновациите и технологичното обновление на територията на общините чрез подпомагане сътрудничеството между образователните звена и бизнеса, използване на изследователския и развойния потенциал и капацитет, включително чрез международно сътрудничество и трансфер на нови знания, технологии, продукти и услуги.

Приоритетна ос 2: Устойчиво развитие и подобряване на инфраструктурните мрежи в подкрепа на икономическия растеж и създаването на работни места.

В по-конкретен план приоритетната ос може да включва:

- Насърчаване развитието на нисковъглеродна икономика и енергийната ефективност в публичния и частния сектор, включително екологичен транспорт;
- Подкрепа и привличане на инвестиции във водния сектор и преработката на отпадъци;
- Подобряване управлението на природните ресурси, адаптиране към климатичните промени, превенция и преодоляване на природните и технологичните рискове, включително в градска среда;
- Рехабилитация, реконструкция и модернизация на пътно-транспортните връзки и подобряване свързаността на териториите на общините;
- Разширяване на достъпа до съвременни ИКТ мрежи – изграждане на широколентови мрежи за достъп до информация и услуги.

Приоритетна ос 3: Развитие на социалния капитал и социално включване.

Подходящи инвестиционни мерки могат да бъдат:

- Подобряване на условията за заетост на младите хора, на групите в неравностойно положение и трайно безработните, подкрепа на мобилността на работната сила;
- Насърчаване на инвестициите в качествено образование, придобиване на умения и учене през целия живот;
- Насърчаване на социалната интеграция и приобщаване, борба с бедността, подобряване на здравната, социалната и културната инфраструктура.

Приоритетна ос 4: Развитие на капацитет за добро управление.

Предвижданите мерки за насърчаване на инвестициите могат да включват:

- Изграждане на административен капацитет и ефективна публична администрация на местно ниво в услуга на гражданите и бизнеса (подобряване на бизнес средата, осигуряване на достъп до ИКТ мрежи, участие на гражданите и бизнеса в консултативни и контролни органи, засягащи техните интереси);
- Насърчаване на електронното управление и фокусиране върху доброто управление и предоставянето на качествени публични услуги;

- о Развитие на териториалното сътрудничество за реализиране на трансгранични и междурегионални инициативи, включително чрез публично-частно партньорство и разширяване на достъпа до източници на финансиране.

7. Описание на необходимите действия за прилагане принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност

При разработването на областната стратегия за развитие са осигурени необходимите предпоставки за прилагане на принципа за партньорство, осигуряване на информация и публичност за предприетите действия от областната администрация и постигнатите резултати по изготвянето на стратегическия за областта документ. Проведени са редица информационни и експертни срещи между заинтересованите страни и партньори с участието на консултантския екип, подпомагащ разработването на стратегията. Проектът на Областната стратегия за развитие на област Ямбол 2014-2020 г. е съгласуван от Регионалния съвет за развитие на Югоизточния район на 28.05.2013 г. в съответствие с изискванията на действащото законодателство за регионалното развитие.

Мерките и действията за прилагане на принципа за партньорство, осигуряване на информация и публичност предвиждат:

- информиране по подходящ начин на обществеността и заинтересованите страни за цялостния процес на изготвяне, съгласуване, приемане, актуализиране, изпълнение и оценка на областната стратегия за развитие през периода 2014-2020 г.;
- определяне на комуникационните канали (Интернет, Информационен бюлетин, информационни дни и др.) и формулиране на посланията за предоставяне на обществена информация относно необходимостта, характера и целите на планираните действия, потенциалните ползи, резултатите и въздействието от прилагането на стратегията;
- разработване на механизъм за консултиране в хода на изпълнение на стратегията чрез организиране на публични дискусии, кръгли маси и други форми, в т.ч. чрез интернет и социалните мрежи;
- създаване на звено за мониторинг на изпълнението на стратегията в рамките на Областния съвет за развитие на област Ямбол на основата на принципа за партньорство;

- възлагане на независими оценки, доклади и проучвания относно постигнатия напредък по изпълнението на стратегията и осигуряване на публичен достъп до резултатите.

Целите, които се поставят при прилагането на принципа на партньорство и прозрачност, са насочени към подобряване качеството на стратегическия документ и ефективността на неговото изпълнение. По-добрата информационна среда и публичността при реализацията на мерките, предвидени в стратегията, ще създадат обективни предпоставки и условия за привличане и ефективно използване на повече вътрешни и външни ресурси, вкл. средства от фондовете на ЕС за развитие на областта.

Ключова роля за осигуряването на информация и публичност на областната стратегия за развитие, както и на документите, свързани с действията на съответните органи по нейното изработване, съгласуване, актуализиране, осигуряване на необходимите ресурси и изпълнение има **областният управител**. Специализираните звена на **областната администрация** подпомагат областния управител при изпълнение на посочените функции и отговорности. **Областният съвет за развитие** на област Ямбол също така ще гарантира прилагането на принципа на партньорство, публичност и прозрачност във връзка с изпълнението на стратегията и ще оказва съдействие за мобилизиране на административния капацитет и ресурсите на местно ниво.

Областната стратегия за развитие на област Ямбол 2014-2020 г. и решението на Областния съвет за развитие за нейното приемане ще бъдат публикувани на страницата на областната администрация в интернет.

За осигуряване на информация и публичност при изпълнението на областната стратегия за развитие ще бъдат изготвени **междинен** и **окончателен доклад** в съответствие с изискванията за тяхното съдържание, определени в нормативната уредба за регионалното развитие.

Междинният доклад ще бъде изготвен и представен към края на 2018 г., а окончателният доклад – до края на 2021 г., паралелно с финализирането на съответните независими оценки на изпълнението на стратегията. Докладите ще бъдат публикувани на страницата на областната администрация в интернет.

Областната стратегия за развитие на област Ямбол за периода 2014-2020 г. ще се актуализира при съществени промени на икономическите и социалните условия в областта, в резултат на законодателни промени, при съществени промени в секторни

стратегии и програми и на основата на резултатите от междинната или последващата оценка.

Финансовите ресурси за осигуряване на информация и публичност на стратегията ще се планират в рамките на бюджета на областната администрация за съответната година.

По решение на Областния съвет за развитие може да бъде създадено **Звено за мониторинг на изпълнението на областната стратегия за развитие**, което ще има и функции по осигуряване на информация и публичност за резултатите от изпълнението на стратегията. Звеното следва да бъде ръководено от заместник областен управител, а членове да бъдат: представител на Областна администрация-Ямбол, представител на общините, по един представител на икономическите и на социалните партньори в областта, представител на гражданските организации. С решението на Областния съвет за развитие се определят и функциите и задачите на Звеното за мониторинг на изпълнението на областната стратегия за развитие.

8. ПРИЛОЖЕНИЕ

Основни изводи от междинната оценка на ОСР-Ямбол

Основните изводи от междинната оценка на ОСР-Ямбол за периода 2005-2010 г. са систематизирани в зависимост от използвания метод и критерии за оценка, както следва:

- **Критерий 1: Стратегическо съответствие и хармонизация с целите и приоритетите на политиката за регионално развитие за текущия планов и програмен период**

Адекватното отразяване (*почти пълно съответствие*) на целите и приоритетите на регионалната политика на областно ниво е ключова предпоставка за постигането на успех при реализацията на ОСР-Ямбол

- **Критерий 2: Нормативно съответствие с принципите, правилата и стандартите за планиране на регионалното развитие, залегнали в националното законодателство за регионалното развитие**

Резултатите от оценката на съответствието на ОСР-Ямбол с изискванията на действащото законодателство за регионалното развитие показват ограничено съответствие, което се дължи на липсата на текущи вътрешни оценки (тематични или за определен период) и предприемане на активни действия за актуализиране/адаптиране на стратегическия документ в зависимост от актуалните промени в свързаното законодателство.

- **Критерий 3: Отразяване и влияние върху състоянието и промените в социално-икономическия профил на областта**

Усилията на регионалните и местните власти на територията на област Ямбол в последните години са концентрирани и се регистрира напредък особено в сферата на социалните услуги и изграждането на базисна инфраструктура. Въпреки това са необходими и усилия за насърчаване на местното икономическо развитие, което да повиши заетостта на работната сила, нейната квалификация и производителността на труда като предпоставка за повишаване конкурентоспособността на регионалната икономика. Повече внимание следва да се отдели на изграждането на съвременна екологична инфраструктура.

- **Критерий 4: Постигнати резултати, въздействие и цялостна ефективност при изпълнението на стратегията**

Достигнатата относителна степен на изпълнение на целите, поставени при реализацията на Приоритетните оси на ОСР, показва общ значителен напредък към средата на периода на изпълнение на стратегията. Постигнатите темпове на изпълнение на целите особено през периода 2008-2010 г. трябва да се запазят, като същевременно се предприемат действия за оптимизиране на резултатите в зависимост от една бъдеща актуализация на стратегическата част на ОСР.

- **Критерий 5: Ефикасно използване на ресурсите за регионално развитие на територията на областта**

При реализацията на областната стратегия за развитие или при съпоставянето на постигнатите резултати с реализираните финансови средства до момента като цяло се очертава умерена степен на ефективна реализация на използваните ресурси с ясно изразен дисбаланс между някои приоритетни оси.

- **Критерий 6: Политическа и социална ангажираност, административен и институционален капацитет за прилагане на политиката за устойчиво интегрирано регионално развитие**

Към момента е налице сериозна политическа и социална ангажираност за разработване и цялостно изпълнение на областната стратегия за развитие, свързана с активно търсене и мобилизиране на партньорства за развитие на местно, регионално и национално ниво, включително имащи трансграничен и интеррегионален характер с партньори от ЕС. Съществуват обаче все още значителни ограничения пред изграждането на завършен в структурно отношение и напълно оперативен и функционален административен и институционален капацитет за управление изпълнението на ОСР.

Препоръки за бъдеща реализация на базата на междинната оценка

Актуалното социално-икономическо състояние на област Ямбол, както и направените изводи от междинната оценка на изпълнението на ОСР-Ямбол дават основание за дефиниране на няколко по-важни препоръки за разработване на нов стратегически документ за устойчиво интегрирано развитие на областта до 2020 г.

1. Необходимо е предприемане на действия от страна на ръководството на областта и партньорите в Областния съвет за развитие за разработване на Актуализиран документ за изпълнение на ОСР-Ямбол (АДИОСР), който да отрази настъпилите промени и съвременните тенденции в политическия, икономическия, социалния и екологичния контекст за развитието на областта. Времевият период на изпълнение на АДИОСР трябва ясно да е ориентиран към края на 2013 г., съгласно изискванията на законодателството за регионалното развитие, като се предвиди разработването на нов стратегически документ за следващия планов и програмен период 2014-2020 г., съвпадащ с програмния период по фондовете на ЕС.
2. Структурата и съдържанието на ОСР следва да бъдат адаптирани към изискванията на законодателството и съответните методически указания на компетентните органи за управление на регионалното развитие.
3. Повече внимание и ресурси трябва да бъдат насочени към институционално изграждане и укрепване на капацитета на областно ниво за стратегическо планиране, мониторинг и оценка на стратегии и планове, засягащи устойчивото развитие на областта, включително на ОСР.
4. Необходимо е активизиране и разширяване на сътрудничеството с други региони в ЕС с цел трансфериране на опит, познания и умения за реализация на регионални инициативи с трансграничен и транснационален характер и по-ефективно използване на възможностите на европейските фондове за регионално развитие.
5. Бъдещата ОСР-Ямбол би следвало да постигне по-добър баланс на стратегическите цели и приоритети, като сред тях намерят място повече мерки за развитие на различни форми на туризъм, изграждане на

информационното общество и предоставяне на електронни услуги, опазване и подобряване на околната среда, насърчаване на иновационните политики и стратегии в публичния и частния сектор на икономиката и социалната сфера, развитие и благоустрояване на градските центрове на територията на областта.

6. Сред приоритетите за развитие на областта за периода до 2020 г. биха могли да бъдат: насърчаването на „зелените” нисковъглеродни технологии в индустриите и бита, развитие на електронното управление, приобщаващ икономически растеж, включващ равнопоставено участие на социалните групи, създаване и развитие на конкурентоспособен регионален туристически пазар.

Областна стратегия за развитие на област Ямбол 2014-2020 г.

ОБЩА ОЦЕНКА НА НЕОБХОДИМИТЕ РЕСУРСИ (млн. лв.)

Приоритет/ финансов инструмент	Обща оценка	Обществен сектор							Други финансови инструменти
		Участие на Европейския съюз			Национално обществено участие				
		Общо	ЕФРР	Принос на други фондове на ЕС	Общо	Централен бюджет	Местни бюджети	Други обществени фондове и предприятия (FLAG, ПУДООС)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Приоритет 1. Възстановяване и повишаване конкурентоспособността на регионалната икономика.	22,05	22,05	18,74		3,31	2,21	1,10		
Приоритет 2. Устойчиво и ефективно използване на ресурсите, развитие на модерна инфраструктура, подкрепяща растежа и създаването на работни места.	36,75	36,75	31,24		5,52	3,68	1,84		
Приоритет 3. Развитие на пазара на труда, увеличаване на заетостта, адаптиране на образователните политики и социално включване.	14,7	14,7	12,50		2,21	1,47	0,74		
Приоритет 4. Укрепване на административния и институционалния капацитет за добро управление.	7,35	7,35	6,25		1,11	0,74	0,37		
Приоритет 5. (хоризонтален) Балансирано териториално развитие и устойчиво градско развитие.	66,15	66,15	56,23		9,93	6,62	3,31		

Общо ЕСФ	9			9					
Общо КФ	36			36					
Общо ЕЗФРСР	48			48					
Общо ЕФМДР	0,5			0,5					
Общо други обществени фондове и предприятия (FLAG, ПУДООС)	23			23				23	
Общо ЕИБ, ЕБВР, инструменти за финансов инженеринг (по примера на JESSICA, JEREMIE, JASPERS)	7			7					7
ОБЩО	270,5	147	124,95	123,5	22,08	14,7	7,35	23	7

Разпределение на необходимите ресурси по приоритети (в % от общата оценка)

Приоритет	Дял от общата оценка (%)
1	2
<u>Приоритет 1.</u> Възстановяване и повишаване конкурентоспособността на регионалната икономика.	15
<u>Приоритет 2.</u> Устойчиво и ефективно използване на ресурсите, развитие на модерна инфраструктура, подкрепяща растежа и създаването на работни места.	25
<u>Приоритет 3.</u> Развитие на пазара на труда, увеличаване на заетостта, адаптиране на образователните политики и социално включване.	10
<u>Приоритет 4.</u> Укрепване на административния и институционалния капацитет за добро управление.	5
<u>Приоритет 5.</u> <i>(хоризонтален)</i> Балансирано териториално развитие и устойчиво градско развитие.	45

С п и с ъ к

на ключови проекти с общинско, надобщинско и регионално значение

за периода 2014-2020 г. в област Ямбол

ОБЛАСТ: ТРАНСПОРТ И ИНФРАСТРУКТУРА –

(Примерни проекти : 1. Доизграждане на автомагистралите – Тракия, Марица, Струма, Хемус, Черно море, Софийски околновръстен път „Южна дъга“;

2. Изграждане на високо скоростни пътища - Ботевград - Видин, Шумен - Русе, София - КПП-Гюешево, Кюстендил - магистрала Тракия, Варна и Дуранкулак, а също и Пловдив-Асеновград. ; 2. Рехабилитация, реконструкция и ново строителство на пътища II-ри и III –ти клас (пътища с регионално значение), създаващи връзка между големите административни и икономически центрове в регионите, между общински център с областни градове, връзки между самите региони; 3. Изграждане на системи за интегриран градски транспорт; Изграждане на Дунав-мост 3 и 4 при Силистра и Оряхово и др.)

№	Име на проекта	Местоположение (общини, населени места)	Водеща община	Фаза на проекта (етап на подготовка)	Дата на стартиране и приключване	Бюджет на проекта (в хил. лв.)	Източници на финансиране	Цели и очаквани резултати
I	Транспорт и транспортна инфраструктура							
1.	Модернизация на обществен транспорт на територията на областта	Област Ямбол	Общините в областта	Проектна идея		----	ЕС и национално финансиране	Качествен и екологично чист обществен транспорт Достъп до качествен и екологичен транспорт на гражданите в област Ямбол
2.	Реконструкция на участък на път I -6 "Мараша"-Лозенец-Гр. с	Община Стралджа	ОПУ Ямбол	За проектиране		----	ЕС и национално финансиране	Реконструкция и рехабилитация на пътната инфраструктура на територията на областта

	ОПУ Бургас							
3.	Реконструкция на кръстовище с път II-53-Александрово-Голямо Крушево	Община Стралджа Община Болярово	ОПУ Ямбол	За проектиране		----	ЕС и национално финансиране	Реконструкция и рехабилитация на пътната инфраструктура на територията на областта
4.	Реконструкция и рехабилитация на пътища III клас на територията на област Ямбол	Област Ямбол	ОПУ Ямбол	Има изготвен технически проект		----	ЕС и национално финансиране	Реконструкция и рехабилитация на пътната инфраструктура на територията на областта
5.	Реконструкция и рехабилитация на пътища IV клас на територията на област Ямбол	Област Ямбол	ОПУ Ямбол	За проектиране		----	ЕС и национално финансиране	Реконструкция и рехабилитация на пътната инфраструктура на територията на областта
6.	Реконструкция и рехабилитация на пътища III клас на територията на община Ямбол	Община Ямбол	Община Ямбол	Проектна идея	2014-2016	----	ЕС и национално финансиране	Реконструкция и рехабилитация на пътната инфраструктура на територията на общината

7.	Реконструкция и рехабилитация на пътища IV клас на територията на община Ямбол	Община Ямбол	Община Ямбол	Проектна идея	2014-2016	----	ЕС и национално финансиране	Реконструкция и рехабилитация на пътната инфраструктура на територията на общината
8.	Изграждане на обходен път Юг на град Ямбол	Община Ямбол	Община Ямбол	Проектна идея	2014-2020	---	ЕС и национално финансиране	Реконструкция и рехабилитация на пътната инфраструктура на територията на общината
9.	Изработване на нова общинска транспортна схема и реализиране на поставените от нея цели.	Община Ямбол	Община Ямбол	Проектна идея	2014-2020	---	ЕС и национално финансиране	Подобряване на качеството на транспортните услуги, от които се ползва населението на община Ямбол.
10.	Модернизиране на общинската пътна инфраструктура, доизграждане и ремонт на ул. „Индже Войвода” и на Крайречен булевард	Община Ямбол	Община Ямбол	Проектна идея	2014-2020		ЕС и национално финансиране	Реконструкция и рехабилитация на пътната инфраструктура на територията на общината. Реконструкция и рехабилитация на ул. „Индже Войвода”, за да отговори на нуждите на населението. Реконструкция и рехабилитация на Крайречен булевард, за да отговори на нуждите на населението.
11.	Изграждане на пълен цифров подземен кадастър	Община Ямбол	Община Ямбол	Проектна идея	2014-2020		ЕС и национално финансиране	Прецизно изработен със съвременни средства подземен кадастър, който да допълни с максимално точни данни съществуващата на територията на общината ГИС, така че тя попълно да задоволява нуждите на подробното градоустройствено проектиране.
12.	Реконструкция и рехабилитация на пътища III клас на територията на	Община Елхово	Община Елхово	Проектна идея	2014-2016	----	Оперативни програми	Реконструкция и рехабилитация на пътната инфраструктура на територията

	община Елхово							на общината
13.	Реконструкция и рехабилитация на пътища IV клас на територията на община	Община Елхово	Община Елхово	Проектна идея	2014-2016	----	Оперативни програми	Реконструкция и рехабилитация на пътна инфраструктура на територията на общината
14.	Подобряване на състоянието на общинската пътна мрежа на територията на община Тунджа	Община Тунджа	Община Тунджа	Наличие на работни проекти	2014-2016	16000	ЕС и национално финансиране	Подобряване на условията за бизнес в региона чрез реконструкция на 24 км. пътна мрежа
15.	Изграждане на главна селскостопанска инфраструктура в земеделските земи	Община Тунджа	Община Тунджа	Проектна идея	2014-2016	15000	ЕС и национално финансиране	Създаване на условие за земеделие в общината
16.	Реконструкция и рехабилитация на пътища III клас на територията на община Стралджа	Община Стралджа	Община Стралджа	Проектна идея	2014-2016	----	ЕС и национално финансиране	Реконструкция и рехабилитация на пътна инфраструктура на територията на общината
17.	Реконструкция и рехабилитация на пътища IV клас на територията на община Стралджа	Община Стралджа	Община Стралджа	Проектна идея	2014-2016	----	ЕС и национално финансиране	Реконструкция и рехабилитация на пътна инфраструктура на територията на общината
18.	Рехабилитация на пътища III клас на територията на община Болярво	Община Болярво	Община Болярво	Идейна фаза		----	Оперативни програми	Реконструкция на пътища

19.	Рехабилитация на пътища IV клас на територията на община Болярово	Община Болярово	Община Болярово	Идейна фаза	2014-2020	---	Оперативни програми	Реконструкция на пътища
20.	Изграждане на главна селскостопанска инфраструктура в земеделските земи	Община Болярово	Община Болярово	Идейна фаза	2014-2020	---	Оперативни програми	Изграждане на селскостопански път
21.	Реконструкция местен път с. Странджа – Газстанция - с. Горска поляна	с. Странджа – Газстанция - с. Горска поляна	Община Болярово	Идейна фаза	2014-2020	7 000	Оперативни програми	Реконструкция на местен път
22.	Запазване, реконструкция и електрифициране на ЖП линия Елхово-Ямбол	Община Елхово и община Тунджа	Община Елхово	Идейна фаза	2014-2020	---	Оперативни програми	Подобряване на инфраструктурата на междуселищните връзки
II	Комуникационни мрежи							
1.	Изграждане на широколентови комуникационни мрежи на територията на областта	Област Ямбол	Общините в областта	Проектна идея		---	ЕС и национално финансиране	Изграждане на широколентова инфраструктура в региона Да се развие и оптимизира достъпността качеството и обхвата на услугите чрез използването на широколентов достъп
2.	Разширяване на оптичната мрежа на територията на област Ямбол	Област Ямбол	Област Ямбол Общините в областта	Проектна идея		---	ЕС и национално финансиране	Подобряване на качеството на телекомуникационните услуги на територията на областта.

3.	Изграждане на оптичен кабел за подобряване на телекомуникациите в големите населени места на община Болярово	Община Болярово	Община Болярово	Идейна фаза на проекта	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране (програма за селски райони)	Изграждане на оптичен кабел за подобряване на телекомуникациите
4.	Изграждане на базова станция за мобилни оператори в местността „Чал Баба”, с. Шарково	с. Шарково	Община Болярово	Идейна фаза на проекта	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране (програма за селски райони)	Изграждане на базова станция за мобилни оператори
III	В и К инфраструктура							
1.	Реконструкция на водопроводната и канализационна мрежа във всички населени места в областта	Област Ямбол	ВиК – Ямбол ЕООД	Проектна идея		----	ЕС и национално финансиране	Реконструкция и рехабилитация на водопроводната и канализационна мрежа на територията на областта съобразно разработен Регионален (мастер) план на ВиК системите и съоръженията
2.	Изграждане и модернизиране на ВиК инфраструктура – водопроводни и канализационни мрежи в общината	Община Ямбол	Община Ямбол	Проектна идея		----	ЕС и национално финансиране	Реконструкция и рехабилитация на водопроводната и канализационна мрежа на територията на община Ямбол. Намаляване загубите на питейна вода.
3.	Реконструкция на водопроводните мрежи в населени места на общината	Община Тунджа	Община Тунджа	Проектна идея	2014-2020	60000	ЕС и национално финансиране	Подобряване на водоснабдяването в населените места Роза, Ботево, Кабиле и Болярско

4.	Подмяна на водопроводи в град Елхово и населените места над 350 жители	Община Елхово	Община Елхово	Проектна идея	2014-2020	----	Оперативни програми	Подобряване на водопроводната мрежа и намаляване загубите на питейна вода
5.	Подмяна външен водопровод с. Маленово	Община Стралджа с. Маленово	Община Стралджа	Технически проект		400	ПУДООС	Подменен водопровод с. Маленово – 4 км.
6.	Подмяна на вътрешната водопроводна мрежа - с. Иречеково	Община Стралджа с. Иречеково	Община Стралджа	Технически проект		3 300	ПРСР	Подменен водопровод с. Иречеково – 4,2 км.
7.	Реконструкция на вътрешно водопроводна мрежа и доизграждане на канализация с пречиствателни станции, села в община Болярово	с. Ст.Караджово, с. Мамарчево, с.Воден с.Попово, с.Г.Крушево	Община Болярово	Идейна фаза на проекта	2014-2020	----	ДФЗ, ПРСР Мярка 321	Реконструкция на вътрешно водопроводна мрежа и доизграждане на канализация с пречиствателна станция
8.	Реконструкция на външна и вътрешна водопроводна мрежа, с. М. Шарково	с. М. Шарково	Община Болярово	Идейна фаза на проекта	2014-2020	----	ДФЗ, ПРСР Мярка 321	Реконструкция на вътрешно водопроводна мрежа и доизграждане на канализация с пречиствателна станция
9.	Отводнителна канализация на гр. Болярово	гр. Болярово	Община Болярово	Идейна фаза на проекта	2014-2020	----	МОСВ, ОПОС	Отводнителна канализация
10.	Доизграждане на канализационна мрежа и изграждане на пречиствателна станция за отпадъчни води, гр. Болярово	Гр. Болярово	Община Болярово	Готов технически проект	2012-2015	3 903 731	МОСВ, ОПОС	Доизграждане на канализационна мрежа и изграждане на пречиствателна станция за отпадъчни води
IV	Енергийна ефективност							

1.	Подобряване на енергийната ефективност чрез енергийно обследване, саниране и други енергийно спестяващи мерки на общински и държавни сгради на територията на област Ямбол	Област Ямбол	Област Ямбол Общините в областта	Проектна идея		----	ЕС и национално финансиране	Подобряване на енергийната ефективност, намаляване разходите за електроенергия и подобряване на външния облик на сградите
2.	Подобряване на енергийната ефективност чрез енергийно обследване, саниране и други енергийно спестяващи мерки на многофамилни жилищни сгради на територията на област Ямбол	Област Ямбол	Област Ямбол Общините в областта	Проектна идея		----	ЕС и национално финансиране	Подобряване на енергийната ефективност, намаляване разходите за електроенергия и подобряване на външния облик на сградите
3.	Прилагане на енергоефективни мерки за улично осветление и система за контрол на управлението на осветлението	Община Ямбол	Община Ямбол	Проектна идея			ЕС и национално финансиране	Оптимизирането на енергопотреблението за публични нужди. Намаляване на разходите за електроенергия на уличното осветление Реализиране на икономии в общинския бюджет.
V	Благоустрояване на улични мрежи и зелени зони в населените места							
1.	Изграждане на единна зелена система и зелени коридори – възстановяване на съществуващите и създаване на нови зелени	Област Ямбол	Общините в областта	Проектна идея		----	ЕС и национално финансиране	Подобряване качеството на живот Безопасна и здравословна среда на живот, работа и отдих

	зони, обвързани с площадки и съоръжения за отдих, спорт и игри							
2.	Подмяна и модернизация на съществуващата улична осветителна мрежа с енергоспестяващи технологии, изграждане на нови осветени зони.	Област Ямбол	Общините в областта	Проектна идея		----	ЕС и национално финансиране	Цел: Оптимизирането на енергопотреблението за публични нужди. Намаляване на разходите за електроенергия на уличното осветление Резултат: Реализиране на икономии в държавния и общинските бюджети
3.	Подобряване на състоянието на уличната мрежа в гр. Ямбол. Реконструкция на ЦГЧ	Община Ямбол	Община Ямбол	Проектна идея	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	Подобряване на условията за живот в населените места
4.	Изграждане на подземни и надземни комуникации – водопровод, канализация, електричество, зелени площи, пътища и тротоари в района на бившите военни терени в гр. Ямбол и в селищна зона „Куртка“	Община Ямбол	Община Ямбол	Проектна идея		----	ЕС и национално финансиране	Изграждане и реконструкция на необходимата инфраструктура за подsigуряване на нуждите на населението. Благоустройство на района и подобряване на условията за живот.
5.	Подобряване на състоянието на уличната мрежа в населените места в община Тунджа	Община Тунджа	Община Тунджа	Проектна идея	2014-2020	60000	ЕС и национално финансиране	Подобряване на условията за живот в населените места
6.	Рехабилитация на уличната мрежа в града	Гр. Елхово	Община Елхово	Проектна идея	2014-2020	----	Оперативни програми	Подобряване на инфраструктурата в града и условията за живот

Областна стратегия за развитие на област Ямбол 2014-2020 г.

	и населените места в община Елхово							
7.	Благоустрояване на парк в град Елхово	Гр. Елхово	Община Елхово	Проектна идея	2014-2020	----	Оперативни програми	Подобряване жизнената среда и създаване условия за отдих и спорт
8.	Асфалтиране на ул."Раковски" и ул."Шейново" гр.Стралджа	Община Стралджа гр.Стралджа	Община Стралджа	Пред-проектни проучвания		300	ЕФ	Асфалтирана 0,9 км. улица
9.	Благоустрояване на ЦГЧ и градски паркове в община Болярово	Община Болярово	Община Болярово	Идейна фаза на проекта		----	ДФЗ, ПРСР Мярка 322	Благоустрояване на ЦГЧ и градски паркове
10.	Ремонт и изграждане на детски и спортни площадки в град Ямбол	Община Ямбол	Община Ямбол	Проектна идея		----	ЕС и национално финансиране	Ремонт на съществуващи и изграждане на нови детски и спортни площадки в град Ямбол. Подобряване на условията за живот в града.
10.	Изграждане на детски площадки в гр. Болярово	Гр. Болярово	Община Болярово	Идейна фаза на проекта		----	Оперативни програми	Изграждане на детски площадки

11.	Изграждане на гребна база на яз. Малко Шарково	яз. Малко Шарково	Община Болярово	Идейна фаза на проекта		----	ДФЗ, ПРСР	Изграждане на гребна база на яз. Малко Шарково

ОБЛАСТ: ИКОНОМИКА

(Примерни проекти: 1. МСП, които интензивно използват знанията и чиято дейност е изградена на основата на технологиите/иновациите; 2. МСП, които ще ръководят съвместни научно-изследователски и иновационни проекти в партньорство с друго МСП или голямо предприятие или изследователски организации. 3. Проекти ръководени от регионални и местни власти, камари, бизнес асоциации и университети, имащи отношение към МСП и предприемачеството.)

№	Име на проекта	Местоположение (общини, населени места)	Водеща община	Фаза на проекта (етап на подготовка)	Дата на стартиране и приключване	Бюджет на проекта в хил. лв.	Източници на финансиране	Цели и очаквани резултати
1.	Модернизиране и изграждане на индустриални и бизнес зони и създаване на условия за високо-технологични логистични центрове в областта	Област Ямбол	Общините в областта	Проектна идея	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	Подобряване и реконструкция на съществуваща или изграждане на нова техническа инфраструктура, свързана с бизнеса Подобряване на условия за привличане на инвестиции
2.	Въвеждане на нисковъглеродни енергийно-ефективни и безотпадни технологии в МСП в региона	Област Ямбол	Общините в областта	Проектна идея	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	Изграждане на по-конкурентоспособна нисковъглеродна икономика Опазване на околната среда Подобряване на условията за бизнес
3.	Привличане на инвестиции в област Ямбол чрез целенасочена и координирана подкрепа и създаване на благоприятна бизнес среда	Област Ямбол	Общините в областта Областна администрация Ямбол	Проектна идея	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	Повишаване на инвестиционната активност; Създаване на благоприятни условия за съвместно сътрудничество и установяване на ползотворни контакти. Популяризиране на нашият регион като добро място с голям потенциал за развитие.
4.	Въвеждане на енергоспестяващи технологии и използване на ВЕИ от предприятията в	Област Ямбол	Общините в областта	Проектна идея	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	Да се повиши икономическата ефективност на предприятията като им се даде възможност да въведат алтернативни източници на електроенергия в своето

	региона							производство
5.	Изграждане на индустриални и бизнес зони в община Тунджа	Община Тунджа	Община Тунджа	Изготвен ПУП	2014-2017	30000	ЕС и национално финансиране	Създаване на условия за бизнес и нови работни места
6.	Изработване на стратегия и последващи действия за подобряване на сортовия състав в зърно-производството и производството на плодове и зеленчуци	Община Тунджа	Община Тунджа	проектно предложение	2014-2020	5000	ЕС и национално финансиране	Подобряване на качеството и увеличаване на количеството на селскостопанската продукция

ОБЛАСТ: КУЛТУРА

(Примерни проекти: 1. Проекти подкрепящи културните традиции и обичай, чрез организиране на фестивали; мултимедийни проекти за музеи; модернизиране на читалищата и превръщането им в многожанрови продуцентски центрове

№	Име на проекта	Местоположение (общини, населени места)	Водеща община	Фаза на проекта (етап на подготовка)	Дата на стартиране и приключване	Бюджет на проекта в хил. лв.	Източници на финансиране	Цели и очаквани резултати
1.	Разширяване и разнообразяване на културния календар в област Ямбол.	Област Ямбол		Проектна идея	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	Да се повиши качеството на живот чрез развитие и съхраняване на културата за задоволяване на духовните потребности на обществото
2.	ДТ „Невена Коканова” Ямбол – осигуряване, преустройство, ремонт и обновяване на подходяща сграда	Област Ямбол		Проектна идея	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	
3.	Реконструкция и модернизация на сградите на културните институции в област Ямбол. Подмяна на остарели и неефективни инсталации.	Област Ямбол		Проектна идея	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	Подобряване качеството на живот в областта въз основа на развитие и модернизация на културната инфраструктура
4.	Реконструкция на сградата на Минерална баня в града	Община Ямбол	Община Ямбол	Проектна идея	2014-2020		ЕС и национално финансиране	Реконструкция на сградата на Минерална баня с цел съхраняване на зданието и превръщането му в годно за използване за нуждите на общността.

5.	Ремонт и реконструкция на сградата на читалище „Съгласие – 1962”	Община Ямбол	Община Ямбол	Проектна идея	2014-2020		ЕС и национално финансиране	Съхраняване и реконструкция на съществуващата сграда и запазване на предназначението ѝ. Обогаляване на спектъра на дейности и услуги, предоставяни от читалището, съобразно потребностите на местните общности. Разширяване на възможностите на сградата за опазване на културните ценности в общината.
6.	Изграждане на Музей на бойната слава	Община Ямбол	Община Ямбол	Проектна идея	2014-2020		ЕС и национално финансиране	Развиване и обогатяване на историческото наследство на общината.
7.	Доизграждане на инфраструктурата и суперструктурата и благоустрояване на територията на НАР „Кабиле”, и превръщането му в печеливша туристическа дестинация	Община Ямбол	Община Ямбол	Проектна идея	2014-2020		ЕС и национално финансиране	Създаване на по-добри условия за утвърждаване, популяризиране и социализация на архитектурния резерват.
8.	Обновяване и ремонт на сградата на Художествена галерия “Жорж Папазов” и обособяване на модерна, мултимедийна зала, посветена на модернизма	Община Ямбол	Община Ямбол	Проектна идея	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	Реновиране и модернизация на сградата на галерията

9.	"Един европейец от Ямбол" - популяризиране на модерното изкуство, отбелязване на 120 год. от рождението на Жорж Папазов, позициониране на Ямбол на културната карта на Европа	Община Ямбол	Община Ямбол	Проектна идея	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	Поставяне начало на биенале на модерната живопис (на всеки две години Ямбол да е домакин на творци-модернисти от Европа, които ще работят тук в рамките на седмици и ще излагат своите картини).
10.	Ямбол – туристическа дестинация за културен туризъм	Община Ямбол	Община Ямбол	Проектна идея	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	Популяризиране на културно-историческите обекти с цел привличане на чуждестранни туристи
11.	Ремонт, реставрация и поддържане на църквите в общината	Община Ямбол	Община Ямбол	Проектиране	2013-2018	350	ЕС и национално финансиране (програма за селски райони и др. ОП)	Осигуряване на по-добри условия за почит към православната църква
12.	Развитие на читалищата като обществени центрове, адекватни на културните, просветните и социалните потребности на местните общности в малките населени места	Община Тунджа	Община Тунджа	Проектно предложение	2017-2018	2000	ЕС и национално финансиране	Разширяване спектъра на дейности и услуги, предоставяни от читалищата, съобразно потребностите на местните общности
13.	Утвърждаване на нематериалното културно наследство като символ и запазена марка на Община „Тунджа” и региона	Община Тунджа	Община Тунджа	Проектно предложение	2014-2015	2000	ЕС и национално финансиране	Създаване на по-добри условия за утвърждаване и популяризиране на традиционната народна култура на общината и региона
14.	Обновяване на сградите на 11 читалища в община Тунджа	Община Тунджа	Община Тунджа	Проектно предложение	2015-2017	8000	ЕС и национално финансиране	Създаване на по-добра материално – техническа база на читалищата

Областна стратегия за развитие на област Ямбол 2014-2020 г.

15.	Саниране и модернизация на читалищата в община Елхово	Община Елхово	Община Елхово	Проектна идея	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	Съхраняване на съществуващите сгради и запазване на предназначението им
16.	Възстановяване на традициите на фестивал „Тунджа пее“	Гр. Елхово	Община Елхово	Проектна идея	2014-2020	----	ОП, Програма за трансгранично сътрудничество	Съхраняване на българските традиции и опознаване на характерните особености в творчеството на различни участници във фестивала
17.	Основен ремонт на сцена и благоустрояване на терена за провеждане на традиционния събор на народното творчество ”Мараш пее“	Община Стралджа м. Мараш	Община Стралджа	Проектиране	2015-2020	200	ОП	Развиване, обогатяване културното наследство на общината
18.	Ремонт, реставрация и поддържане на църквите в общината	Община Стралджа с. Зимница с. Лозенец с. Воденичане	Община Стралджа	Проектиране	2013-2018	350	ЕС и национално финансиране (програма за селски райони и др. ОП)	Осигуряване на по-добри условия за почит към православната църква
19.	Регионални маркетингови изследвания и проучвания на културни обекти на територията на община Болярово	Община Болярово	Община Болярово	Идейна фаза на проекта	2014-2020	-----	Оперативни програми	Регионални маркетингови изследвания и проучвания на културни обекти
20.	Подкрепа на културни събития, проекти и фестивали	Гр. Болярово с. Странджа	Община Болярово	Идейна фаза на проекта	2014-2020	-----	Оперативни програми	Подкрепа на културни събития, проекти и фестивали
21.	Възстановяване, реставрация, консервация и социализация на културни паметници	Община Болярово	Община Болярово	Идейна фаза на проекта	2014-2020	----	Оперативни програми	Възстановяване, реставрация, консервация и социализация на културни паметници

ОБЛАСТ: ОБРАЗОВАНИЕ

(Примерни проекти : 1. Създаване на висши училища и колежи в райони където има констатирано изоставане в развитието; 2. Инвестиране в професионална училищна мрежа; 3. Насърчаване създаването на научно-изследователски звена в районите и взаимодействието им с бизнеса.

№	Име на проекта	Местоположени е (общини, населени места)	Водеща община	Фаза на проекта (етап на подготовка)	Дата на стартиране и приключване	Бюджет на проекта в хил. лв.	Източници на финансиране	Цели и очаквани резултати
1.	Оптимизиране на училищната мрежа.	Област Ямбол		Проектна идея	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	Подобряване на качеството на образование на учениците и намаляване брой на отпадналите ученици
2.	Реконструкция и модернизиране на училищната база на територията на областта.	Област Ямбол		Проектна идея	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	Подобряване на микроклимата в училище и подобряване качеството на обучение.
3.	Насърчаване създаването на научно-изследователски звена в районите и взаимодействието им с бизнеса	Област Ямбол		Проектна идея	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	Създаване на условия за развитието на нови технологии и производствени методи в предприятията в региона
4.	Осигуряване на възможност за получаване на квалификация на парамедици чрез създаване на център за професионално обучение	Област Ямбол		Проектна идея	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	Осигуряване на достатъчен персонал в лечебните заведения за спешна помощ и адекватно лечение на пациентите от област Ямбол.
5.	Развитие и популяризиране на организирани младежки дейности и възможностите за младежки културно-исторически и екотуризъм в област Ямбол	Област Ямбол		Проектна идея	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	Създаване на съвременни условия и организация за изява и реализация на младите хора и условия за смислено и разнообразно използване на свободното време на младежите и децата

Областна стратегия за развитие на област Ямбол 2014-2020 г.

6.	Обновяване на материално техническа база на училищата и ЦДГ на територията на община Ямбол	Община Ямбол	Община Ямбол	Наличие на проект	2014-2016	10000	ЕС и национално финансиране	Подобряване на условията за обучение в училищата и детските градини
7.	Обновяване на материално техническа база на училищата и ЦДГ на територията на община Тунджа	Община Тунджа	Община Тунджа	Наличие на проект	2014-2016	10000	ЕС и национално финансиране	Подобряване на условията за обучение в училищата и детските градини
8.	Изграждане на център за професионално обучение на територията на община Тунджа	Изграждане на център за професионално обучение на територията на община Тунджа	Община Тунджа	Проектна идея	2014-2015	3000	ЕС и национално финансиране	Осигуряване на възможности за придобиване на професия след завършване на основното образование
9.	Изграждане на многофункционална спортна зала и спортни площадки в град Елхово и населени места с град 350 жители	Община Елхово	Община Елхово	Проектна идея	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	Създаване на по-добри условия за спорт на населението в града
10.	Ремонт детските градини в община Стралджа	Община Стралджа с. Войника с. Зимница	Община Стралджа	Проектиране	2012-2015	1100	ЕС и национално финансиране	Повишаване обхвата на децата от 3 -7 г. в селата Войника, Каменец, Първенец, Правдино, Недялко, Тамарино, Александрово, Войника, Саранско
11.	Саниране и оборудване на сградата на ОУ „Стефан Караджа”с.Ст. Караджово	с. Стефан Караджово	Община Болярово	Идейна фаза на проекта	2014-2020	----	ОПРР МРРБ	Саниране и оборудване на сградата на ОУ „Стефан Караджа”

ОБЛАСТ: ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

(Примерни проекти: 1. Реконструкция и разширение на университетски болници, както и доставка на медицинско оборудване- скенери, ехографи и т.н. 2. Районни /областни болници, болници с родилни отделения, спешна помощ, 3. Центрове за хемодиализа- реконструкция, обновяване и доставка на апаратура, 4. Детски болници и отделения)

№	Име на проекта	Местоположение (общини, населени места)	Водеща община	Фаза на проекта (етап на подготовка)	Дата на стартиране и приключване	Бюджет на проекта в хил. лв.	Източници на финансиране	Цели и очаквани резултати
1.	Модернизация на МБАЛ „Свети Пантелеймон”- Ямбол: • Доизграждане и оборудване на съществуваща сграда, подходяща за изместване на дейността на МБАЛ „Свети Пантелеймон” • Разкриване на онкологично отделение към МБАЛ ” Свети Пантелеймон”- Ямбол • Осигуряване на условия за развитие и стабилизиране на лекарския ресурс	Област Ямбол		Проектна идея	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	Изграждане на подходяща, отговаряща на нуждите на населението здравна инфраструктура на територията на гр.Ямбол и региона, допринасяща за осигуряването на ефективна и навременна здравна грижа за всеки пациент. Доизграждане и оборудване на съществуваща сграда, в която да измести дейността си Многопрофилната болница, която предоставя здравни услуги на населението на територията на общината и областта. Подобрен достъп на населението до по-качествени здравни услуги и обслужване.
2.	Подобряване на спешната медицинска помощ чрез оптимизация на работата, нов автопарк, вкл. високопроходими МПС, изграждане на информационно-комуникационна система	Област Ямбол		Проектна идея	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	Подобрен достъп до здравни грижи Подобри условия за здравно обслужване Подобрена координация и взаимодействие между различните структури особено при катастрофи, аварии и стихийни бедствия

Областна стратегия за развитие на област Ямбол 2014-2020 г.

3.	Изграждане на рехабилитационен център за възрастни хора	С. Болярско Община Тунджа	Община Тунджа	Наличие на проектна готовност	2014-2015	1200	ЕС и национално финансиране	Създаване на условия за достъп до рехабилитационни услуги на територията на общината
4.	Саниране и закупуване на оборудване и апаратура на МБАЛ Св. Иван Рилски и Медицински Център 1 Елхово	Гр. Елхово	Община Елхово	Изготвено енергийно обследване и КСС	2014-2015	600	ОП	Намаляване на разходите за закупуване на горива и енергия, осигуряване на необходимия комфорт за труд и обитаване
5.	Ремонт на здравни служби Стралджа Зимница, Лозенец, Войника, Недялско, Иречеково	Община Стралджа гр.Стралджа Зимница Лозенец Войника Недялско Иречеково	Община Стралджа	Проектиране	2015-2020	580	Оперативна програма	Подобряване условията на общинско здравеопазване
6.	Изграждане на мобилни кабинети и аптеки към малките населени места на община Болярово	Община Болярово	Община Болярово	Идейна фаза на проекта	2014-2020	----	Оперативни програми	Изграждане на мобилни кабинети и аптеки
7.	Оборудване и обзавеждане на ЦСМП гр. Болярово	Гр. Болярово	Община Болярово	Идейна фаза на проекта	2014-2020	----	Оперативни програми	Оборудване и обзавеждане

ОБЛАСТ: ТУРИЗЪМ

(Примерни проекти: 1.Регионални маркетингови изследвания, 2. Разработване на регионални туристически продукти, отразяващи специфичните природни и културни потенциали в регионален план (за СИР- Варненската ривиера и старите български столици- Плиска и Преслав, за СЦР- Дунавските перли- Русе и Силистра, резервата Русенски Лом, Ез.Сребърна, Престолният град и съвременно В. Търново , римски градове- Абритус -лобното място на император Деций Траян и останките на Никополис ад Иструм), 3. Възстановяване, реставрация, консервация и социализация на културни паметници , 4.Реклама на регионални туристически продукти, 5.Подкрепа на културни събития, проекти и фестивали,6. Реконструкция и обновяване на концертни зали, театри, кина, художествени галерии,национални и регионални музеи)

№	Име на проекта	Местоположение (общини, населени места)	Водеща община	Фаза на проекта (етап на подготовка)	Дата на стартиране и приключване	Бюджет на проекта в хил. лв.	Източници на финансиране	Цели и очаквани резултати
1.	Цифровизация на материалното и нематериалното културно-историческо наследство в област Ямбол	Област Ямбол		Проектна идея	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	Осигуряване на широк достъп до културата и културно-историческите паметници в областта; Съхраняване на културно-историческото наследство за бъдните поколения; Споделяне на нашето богато и многообразно общо културно наследство. Цифровизираните материали могат сами по себе си да бъдат двигател за иновации, както и да залегнат в основата на нови услуги в сектори като туризма и обучението.
2.	Разработване на регионална бранд стратегия за туризма и създаване на единна визия на област Ямбол	Област Ямбол		Проектна идея	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	Създаване на единна концепция и визия на област Ямбол с цел доброто и позициониране на туристическия пазар
3.	Комуникационна кампания за популяризиране на дестинациите и туристическите продукти на област Ямбол	Област Ямбол		Проектна идея	2014-2020	-----	ЕС и национално финансиране	Популяризиране на туристическите дестинации, обекти и продукти на областта; Представянето на област Ямбол като дестинация за алтернативни форми

								на туризъм.
4.	"Ловните полета на Югоизтока"	Област Ямбол		Проектна идея	2014-2020	-----	ЕС и национално финансиране	Очертаване на традиционни маршрути за ловен туризъм в област Ямбол
5.	"Реката, която ни свързва" – разработване и популяризиране на водния туризъм по течението на река Тунджа	Област Ямбол		Проектна идея	2014-2020	-----	ЕС и национално финансиране	Изграждане на инфраструктура за провеждане на воден туризъм по течението на река Тунджа; Промотиране и представяне на водния туризъм в област Ямбол като туристическа атракция.
6.	Разработване и популяризиране на средновековния пограничен вал "Еркесията" като паметник на културата и туристически обект с национално значение	Община Тунджа	Община Тунджа	Проектна идея и стратегия	2014-2017	5000	ЕС и национално финансиране	Разработване и популяризиране на "Еркесията" като туристическа дестинация и културно-историческа ценност
7.	Реконструкция и реставрация на християнските храмове в община Тунджа	Община Тунджа	Община Тунджа	Проектна идея	2014-2020	8000	ЕС и национално финансиране	Обновяване и реставрация на 40 бр. църкви в общината
8.	Проучване, реставрация и социализация на антични паметници в местността "Манастирски възвишения"	с. Голям манастир Община Тунджа	Община Тунджа	Проектна идея	2014-2020	3000	ЕС и национално финансиране	Проучване, реставрация и социализация на антично селище „Додопара” –с. Голям манастир

9.	Експониране на място на антична колесница в село Борисово	Община Елхово с. Борисово	Община Елхово	Проектна идея	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	Съхранение на тракийското културно наследство и привличане на туристи. Предпоставка за създаване на културен туризъм
10.	Социализиране на долмени в село Голям Дервент	Община Елхово, село Голям Дервент	Община Елхово	Проектна идея	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	Опазване и координирано управление на хилядолетното културно-историческо наследство. На територията на община Елхово са пръснати уникални археологически открития-праисторически селищни могили, антични и средновековни крепости, надгробни тракийски могили, светилища и др.
11.	Реконструкция и адаптация на съществуваща сграда в археологически музей	Гр. Елхово	Община Елхово	Проектна идея	2014-2020	----	Оперативни програми	Развивайки туризма общината има какво да покаже на своите гости с интереси в областта на историята, културата, етнографията, религията и изкуството
12.	Разработване на местни туристически продукти, отразяващи специфичните природни и културни потенциали на община Болярово и популяризирането им	Община Болярово	Община Болярово	Идейна фаза на проекта	2014-2020	----	ОПРР МРРБ	Разработване и популяризиране на местни туристически продукти, отразяващи специфичните природни и културни потенциали
13.	Реконструкция и обновяване на Къща музей-гр. Болярово, Къща музей – с. Ст. Караджово	Гр. Болярово, с. Стефан Караджово	Община Болярово	Идейна фаза на проекта	2014-2020	---	Оперативни програми	Реконструкция и обновяване на Къща музей-гр. Болярово, Къща музей – с. Ст. Караджово
14.	Изграждане на бази за нощувки (бунгала) в местността „Белянката”	С. Иглика	Община Болярово	Идейна фаза на проекта	2014-2020	---	Оперативни програми	Изграждане на бази за нощувки

15.	Възстановителен център с използване на минерална вода в с. Стефан Караджово	с. Стефан Караджово	Община Болярово	Идейна фаза на проекта	2014-2020	---	Оперативни програми	Възстановителен център с използване на минерална вода
16.	Туристически информационен център, гр. Болярово	гр. Болярово	Община Болярово	Идейна фаза на проекта	2014-2020	---	ПРСР ДФЗ мярка 313	Информационен център

ОБЛАСТ: ЕКОЛОГИЯ

(Примерни проекти : 1. Изграждане на магистрални водопроводи; 2. Оползотворяване и рециклиране на отпадъци; 3. Пречистване на отпадни води; 4. Управление на риска от наводнения)

№	Име на проекта	Местоположение (общини, населени места)	Водеща община	Фаза на проекта (етап на подготовка)	Дата на стартиране и приключване	Бюджет на проекта в хил. лв.	Източници на финансиране	Цели и очаквани резултати
1.	Създаване на инфраструктура за зареждане на електромобили на територията на областта	Област Ямбол		Проектна идея	2014-2020	---	ЕС и национално финансиране	Поетапно интегриране на електромобилите Опазване на околната среда
2.	Изграждане на велосипедни алеи и велопаркинги в населени места от областта	Област Ямбол	Област Ямбол Общините в областта	Проектна идея	2014-2020	---	ЕС и национално финансиране	Изграждане на велоалеи и прилежаща инфраструктура с цел, популяризиране на велосипеда, като екологично средство за придвижване и спортуване
3.	Изграждане на велосипедни алеи и велопаркинги в град Ямбол	Община Ямбол	Община Ямбол	Проектна идвя	2014-2020		ЕС и национално финансиране	Изграждане на велоалеи и прилежаща инфраструктура с цел, популяризиране на велосипеда, като екологично средство за придвижване и спорт.
4.	Изграждане на модерен инсинератор за обработка на опасни и биологични отпадъци от последно поколение	Област Ямбол		Проектна идея	2014-2020	---	ЕС и национално финансиране	Намаляване на риска от замърсяване с опасни отпадъци Осигуряване на възможност за производство на топлинна енергия
5.	Почистване на коритото и дигите на река Тунджа и превръщането ѝ в зона за отдих	Община Ямбол	Община Ямбол	Проектна идея	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	Намаляване на риска от наводнения. Подобряване на условията за отдих в зоната на

Областна стратегия за развитие на област Ямбол 2014-2020 г.

								река Тунджа и оползотворяването на капацитета ѝ.
6.	Изграждане на канализационни мрежи с ПСОВ в общината	Община Тунджа	Община Тунджа	Готови работни проекти	2014-2020	35000	ЕС и национално финансиране	Подобряване условията за живот в селата Кукорево, Роза, Веселиново, Кабиле и Чарган
7.	Превенция на риска от наводнения в община Тунджа	Община Тунджа	Община Тунджа	Проектна идея	2014-2020	10000	ЕС и национално финансиране	Подобряване управлението на риска от наводнения
8.	Доизграждане на депо за битови отпадъци	Община Болярово Община Елхово	Община Елхово	Идейна фаза	2014-2020	---	Оперативни програми	Доизграждане на депо за битови отпадъци
9.	Изграждане на завод за преработка на отпадъци	Община Елхово	Община Елхово	Идейна фаза	2014-2020	---	Оперативни програми	Подобряване средата на живот и оползотворяване на отпадъците
10.	Изграждане на предпазна дига на река Тунджа край Елхово	Гр. Елхово	Община Елхово	Идейна фаза	2014-2020	---	ЕС и национално финансиране	Укрепване брега на река Тунджа с цел предотвратяване разлива на реката при обилни валежи.
11.	„Закриване и рекултивация на общинското депо”	Община Стралджа гр.Стралджа	Община Стралджа	Пред-проектни проучвания	2014 – 2015	---	ОПОС	Закрито общинско депо
12.	„Обособяване на торищни площадки в населените места с голям брой животни”	Община Стралджа с.Маленово с.Воденичане, с.Каменец с.Зимница с.Войника с.Недялско	Община Стралджа	Проучване на терени		---	ПРСР	6 бр. площадки
13.	Изграждане канализация, ПСОВ и подмяна водопровод на с. Воденичане	Община Стралджа с. Воденичане	Община Стралджа	Технически проект		12 000	ПРСР	Изграден воден цикъл на с. Воденичане
14.	Доизграждане на смесена канализация, водопроводна мрежа и ПСОВ с. Зимница	Община Стралджа с. Зимница	Община Стралджа	Технически проекти, идеен проект за ПСОВ		14 224	ОПОС	Изграден воден цикъл на с. Зимница

Областна стратегия за развитие на област Ямбол 2014-2020 г.

15.	Изграждане на ПСОВ, разделна канализация и водопроводна мрежа в гр.Стралджа	Община Стралджа гр.Стралджа	Община Стралджа	Технически проекти, идеен проект за ПСОВ		42 437	ОПОС	Подменен водопровод, изградена разделна канализация и ПСОВ гр.Стралджа
16.	Превантивни дейности срещу пожари в гори и земи от общински горски фонд. Изграждане на система за ранно предизвестие на горски пожари	Община Стралджа	Община Стралджа			600	ПРСР	
17.	Възстановяване на горския потенциал, залесяване на ниско продуктивни земи	Община Стралджа	Община Стралджа			600	ПРСР	
18.	Реконструкция на магистрален водопровод, Воден-Болярово-Елхово	с. Воден Болярово Елхово	Общини Болярово и Елхово	Идейна фаза на проекта	2014-2020	----	МОСВ, ОПОС	Реконструкция на магистрален водопровод
19.	Обезвреждане на негодните за употреба ПРЗ (препарати за растителна защита) в община Болярово по технологията на БалБок и постоянното им съхраняване в контейнери „Б-Б куб”	Община Болярово Община Тунджа	Община Болярово Община Тунджа	Идейна фаза	2014-2020	---	Оперативни Програми	Обезвреждане на негодните за употреба ПРЗ (препарати за растителна защита)
20.	Депониране на биологични отпадъци и изграждане на площадки за компостиране в големите населени места на община Болярово	Гр.Боляровос.Ма марчево Стефан Караджово с. Воден с.Г.Крушево с. Попово	Община Болярово	Идейна фаза	2014-2020	--	МОСВ ОПОС	Депониране на биологични отпадъци и изграждане на площадки за компостиране
21.	Насърчаване използването на биогаз	Община Болярово	Община Болярово	Идейна фаза	2014-2020	--	Оперативни програми	Производство на биогаз
22.	Укрепване на потенциално опасни язовири на територията на община Болярово	с. Малко Шарково с. Денница с. Воден	Община Болярово	Идейна фаза	2014-2020	--	Оперативни програми	Укрепване на потенциално опасни язовири, с цел предотвратяване от наводнения

Областна стратегия за развитие на област Ямбол 2014-2020 г.

23.	Наблюдение на птиците	яз. Малко Шарково	Община Болярово	Идейна фаза	2014-2020	--	Оперативни програма	Наблюдение на птиците – опазване на биологичните видове
24.	Техническо и биологично укрепване на р. Поповска в регулацията на с. Воден, с. Дъбово	с. Воден, с. Дъбово	Община Болярово	Изработване на ТП	2014-2020	---	Оперативни програми	Техническо и биологично укрепване на р. Поповска с цел предотвратяване от наводнения
25.	Оборудване на лаборатория за изследване наличието на нитрати и пестициди в гр. Болярово	гр. Болярово	Община Болярово	Идейна фаза на проекта	2014-2020	----	ДФЗ, ПРСР	Оборудване на лаборатория за изследване наличието на нитрати и пестициди
26.	Изграждане на метеорологични станции за изследване на валежи, температури и посока на вятъра	Община Болярово	Община Болярово	Идейна фаза на проекта	2014-2020	----	ДФЗ, ПРСР	Изграждане на метеорологични станции за изследване на валежи, температури и посока на вятъра
27.	Създаване на сортоизпитвателна станция за зърнопроизводство и технологични култури	Община Болярово	Община Болярово	Идейна фаза на проекта	2014-2020	----	ДФЗ, ПРСР	Създаване на сортоизпитвателна станция за зърнопроизводство и технологични култури
28.	Възстановяване на напоителни полета в гр. Болярово, с. Попово, с. Дъбово, с. Мамарчево, с. Ст. Караджово	гр. Болярово, с. Попово, с. Дъбово, с. Мамарчево, с. Ст. Караджово,	Община Болярово	Идейна фаза на проекта	2014-2020	----	ДФЗ, ПРСР	Възстановяване на напоителни полета
29.	Изграждане на нови хидромелиоративни мерки в община Болярово	С.М.Шарково, с. Воден, с. Горска Поляна, с. Ружица	Община Болярово	Идейна фаза на проекта	2014-2020	----	ДФЗ, ПРСР	Изграждане на нови хидромелиоративни мерки
30.	Залесяване, отглеждане и поддържане на изоставени неземеделски земи и гори на територията на община Болярово	Гр. Болярово с. Ружица с. Ст. Караджовос. Г. Крушево с. Попово с. Воден с. Странджа	Община Болярово	Идейна фаза на проекта	2014-2020	----	ДФЗ, ПРСР Мярка 223	Залесяване, отглеждане и поддържане на изоставени неземеделски земи и гори
31.	Създаване на трайни насаждения на територията на община Болярово	Община Болярово	Община Болярово	Идейна фаза на проекта	2014-2020	----	ДФЗ, ПРСР Мярка 223	Създаване на трайни насаждения

ОБЛАСТ: СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ

(Примерни проекти : 1. Интегрирани услуги за ранно детско развитие; 2. Деинституализация на грижата за възрастни хора и хора с увреждания;
3. Интегрирани междусекторни услуги за бездомни хора и др.;)

№	Име на проекта	Местоположение (общини, населени места)	Водеща община	Фаза на проекта (етап на подготовка)	Дата на стартиране и приключване	Бюджет на проекта в хил. лв.	Източници на финансиране	Цели и очаквани резултати
1.	Възстановяване, ремонт и модернизация на спортни бази в област Ямбол и изграждане на нови спортни обекти	Област Ямбол		Проектна идея	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	Да се развият условията за физкултура и спорт в областта Да се създадат предпоставки за здравословен начин на живот на младите хора
2.	Ремонт и модернизация на средата и условията в социалните заведения, предоставяне и приспособяване на неизползвани сгради за нуждите на социалните институции, улесняване на достъпа до обществени места на хора с увреждания	Област Ямбол		Проектна идея	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	Създаване на условия и възможности за реинтеграция на групи в социална изолация
3.	Разкриване на център за временно настаняване на бездомни и социално изолирани хора в област Ямбол	Област Ямбол		Проектна идея	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	Осигуряване на безопасни и здравословни условия за живот за хората в социална изолация
4.	Реконструкция и модернизация на спортна зала – Ямбол	Община Ямбол	Община Ямбол	Проектна идея	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	Да се развият условията за физкултура и спорт в община Ямбол Да се създадат предпоставки за здравословен начин на живот на младите хора

Областна стратегия за развитие на област Ямбол 2014-2020 г.

5.	Реконструкция и модернизация на стадион – град Ямбол	Община Ямбол	Община Ямбол	Проектна идея	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	Да се развият условията за физкултура и спорт в община Ямбол Да се създадат предпоставки за здравословен начин на живот на младите хора
6.	Развитие и разширяване на спектъра и обхвата на социалните услуги в общността като алтернатива на социалното включване в малките населени места	Община Тунджа	Община Тунджа	Проектна идея	2014-2020	5000	ЕС и национално финансиране	Осигурен достъп до услугите: социален личен асистент, домашен помощник, дневни центрове, защитени жилища, центрове за обществена подкрепа, центрове за настаняване и др.
7.	Социализация на деца, семейства и самотни хора в риск, чрез предоставяне на интегрирани услуги	Община Тунджа	Община Тунджа	Проектна идея	2014-2020	2000	ЕС и национално финансиране	Формулирани и въведени интегрирани социални услуги в контекста на потребностите на местните общности
8.	Изграждане на социални жилища	Община Тунджа	Община Тунджа	Проектна идея	2014-2020	6000	ЕС и национално финансиране	Осигурен общински социален жилищен фонд, съобразно потребностите на населените места
9.	Изграждане на ЦСРИ за възрастни	Град Елхово	Община Елхово	Проектна идея	2014-2020	----	Оперативни програми	Предоставяне на социални услуги за възрастни хора, рехабилитация, изготвяне и осъществяване на индивидуални програми за социално включване
8.	Изграждане на ЦНСТ за хора с увреждания	Град Елхово	Община Елхово	Проектна идея	2014-2020	----	Оперативни програми	Създаване възможности за пълноценно социално включване на хора с увреждания, с цел подобряване качеството им на живот
9.	Изграждане на център за временно настаняване на бездомни лица и сираци	Община Елхово	Община Елхово	Проектна идея	2014-2020	----	Оперативни програми	Създаване на възможност за пълноценен живот на лица в риск

Областна стратегия за развитие на област Ямбол 2014-2020 г.

10.	Изграждане на Дом за стари хора	гр.Стралджа	Община Стралджа	проектиране	2015-2020	700	Оперативни програми	Подобряване живота на самотноживеещите стари хора
11.	Изграждане на комплекс за социални услуги	гр. Стралджа	Община Стралджа	Проектиране	2015-2020	600	Оперативни програми	Комплексно предоставяне на социални услуги на населението от Общината
12.	Изграждане на кухня майка за столово хранене на децата от УЗ и потребители от социалните заведения	гр. Стралджа	Община Стралджа	Проектиране	2015-2020	800	Оперативни програми	Оптимизиране разходите по столовото хранене на учениците и ползване на социални услуги
13.	Защитено жилище за хора с деменция	с.Мамарчево	Община Болярово	Идейна фаза	2014-2020	----	ЕС и национално финансиране	Подобряване живота на хора с деменция.
14.	Защитено жилище за хора в неравностойно положение	гр. Болярово с.Ст.Карджово с.М.шарково с. Мамарчево с.Г.Крушево	Община Болярово	Идейна фаза	2014-2020	---	ЕС и национално финансиране	Създаване на възможност за пълноценен живот на хора в неравностойно положение
15.	Защитено жилище за деца в неравностойно положение	гр. Болярово	Община Болярово	Идейна фаза	2014-2020	---	ЕС и национално финансиране	Подобряване живота на деца в неравностойно положение

ОБЛАСТ: ТЕРИТОРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

(Примерни проекти: – 1. Подобряване на транспортната достъпност чрез доизграждане и/или модернизиране на свързваща пътна инфраструктура включително ГКПП; 2. Превенция на природни рискове (климат, води, замърсяване на околната среда, качество на въздуха, опазване на биоразнообразието и т.н.); 3. Развитие на иновациите, научните изследвания и информационно общество)

№	Име на проекта	Местоположени е (общини, населени места)	Водеща община	Фаза на проекта (етап на подготовка)	Дата на стартиране и приключване	Бюджет на проекта в хил. лв.	Източници на финансиране	Цели и очаквани резултати
1.	Насърчаване на междурегионални инициативи за обмен на информация, добри практики, стоки и услуги между организации, производители и търговци.	Област Ямбол		Проектна идея	2014-2020	---	ЕС и национално финансиране	Сближаване на регионите и хората за общи инициативи и подобряване на условията за икономическо и социално сближаване.
2.	Съхраняване на биоразнообразието по поречието на река Тунджа	Община Тунджа и региона	Община Тунджа	Проектна идея	2014-2020	3000	ЕС и национално финансиране	Съхранено и опазено биоразнообразие по поречието на река Тунджа на територията на региона
3.	Трансгранични туристически маршрути	Република България и Република Турция	Община Тунджа	Проектна идея	2014-2020	2000	ЕС и национално финансиране	Разработване и промотиране на туристически маршрути и продукти в областта на селския, културния, екологичния и ловен туризъм

4.	Създаване на система за ранно оповестяване за пожари, епизодична обстановка между община Болярово, Р България и Р Турция	Община Болярово	Община Болярово	Идейна фаза на проекта	2014-2020	---	ТГС България – Турция, МРРБ София	
5.	Политика на регионите	Община Болярово	Община Болярово	Идейна фаза на проекта	2014-2020	---		

